

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

Vývoj indikátorů globalizace v České republice a Evropské unii

**Development of Indicators of Globalization in the Czech Republic
and European Union**

Jana Šafrová

Plzeň 2012

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Vývoj indikátorů globalizace v České republice a Evropské unii“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

V Plzni, dne 30. 4. 2012

.....

podpis autora

Poděkování

Velmi děkuji všem, kteří mě jakkoli podpořili a poskytli potřebnou literaturu při psané této bakalářské práci. Hlavně děkuji vedoucí bakalářské práce paní Ing, Kateřině Pitrové za pozornost, kterou věnovala mé práci a za její odborné rady při vypracování této bakalářské práce.

Obsah

ÚVOD	7
1 DEFINICE POJMU GLOBALIZACE A PROCES GLOBALIZACE.....	8
1.1 HLAVNÍ AKTÉŘI GLOBALIZACE	10
1.2 FAKTORY ROZVOJE GLOBALIZACE	10
1.3 ZÁKLADNÍ PILÍŘE GLOBALIZACE	11
1.4 OBLASTI GLOBALIZACE	11
1.5 ROVINY GLOBALIZACE	11
1.6 HLAVNÍ PROJEVY GLOBALIZACE	12
1.7 DŮSLEDKY GLOBALIZACE.....	12
1.7.1 <i>Pozitivní důsledky</i>	12
1.7.2 <i>Negativní důsledky</i>	13
1.8 RIZIKA GLOBALIZACE.....	14
1.9 KONTROLA GLOBALIZACE	15
2 INDIKÁTORY GLOBALIZACE.....	15
2.1 MEZINÁRODNÍ POHYB KAPITÁLU	15
2.1.1 <i>Podněty mezinárodního pohybu kapitálu</i>	16
2.1.2 <i>Formy mezinárodního pohybu kapitálu</i>	16
2.1.3 <i>Přínos a rizika mezinárodního pohybu kapitálu</i>	17
2.1.4 <i>Přímé zahraniční investice</i>	17
2.1.5 <i>Portfolio investice</i>	17
2.1.6 <i>Zahraniční vklady a úvěry</i>	17
2.2 MEZINÁRODNÍ POHYB VĚDECKO-TECHNICKÝCH POZNATKŮ	18
2.2.1 <i>Pohyby vědecko-technických poznatků</i>	18
2.3 MEZINÁRODNÍ OBCHOD.....	19
2.3.1 <i>Ukazatelé, které podávají informace o stupni otevřenosti ekonomiky:</i>	19
2.4 MEZINÁRODNÍ POHYB OSOB (MEZINÁRODNÍ MIGRACE).....	20
2.4.1 <i>Příčiny mezinárodního pohybu osob</i>	20
2.4.2 <i>Hlavní rozdělení příčin mezinárodního pohybu osob</i>	21
2.4.3 <i>Důvody pohybu pracovních sil z rozvinutých zemí do méně rozvinutých</i>	21
2.4.4 <i>Důsledky pro hostitelskou zemi</i>	21
2.4.5 <i>Důsledky pro vysílající zemi</i>	22
2.4.6 <i>Ekonomické dopady</i>	23
3 EVROPSKÁ UNIE.....	23
3.1.1 <i>Členské země EU</i>	24
3.1.2 <i>Kandidátské země</i>	24
4 INDIKÁTORY GLOBALIZACE.....	25
4.1 MEZINÁRODNÍ POHYB KAPITÁLU	25
4.1.1 <i>Vývoj HDP na osobu</i>	25

4.1.2	<i>Daně z příjmu, zisku a kapitálových výnosů</i>	27
4.1.3	<i>Míra inflace</i>	28
4.1.4	<i>Přímé zahraniční investice</i>	30
4.1.5	<i>Ostatní ukazatelé</i>	32
4.2	MEZINÁRODNÍ POHYB VĚDECKO-TECHNICKÝCH POZNATKŮ	35
4.2.1	<i>Vývoz a dovoz high-tech produktů</i>	35
4.2.2	<i>Čistý export vědeckotechnických poznatků</i>	37
4.3	MEZINÁRODNÍ OBCHOD	39
4.3.1	<i>Vývoz a dovoz zboží</i>	39
4.3.2	<i>Vývoz a dovoz služeb</i>	40
4.3.3	<i>Zahraniční obchod se zbožím v rámci Evropské unie</i>	41
4.4	MEZINÁRODNÍ POHYB OSOB (MEZINÁRODNÍ MIGRACE)	42
4.4.1	<i>Počet cizinců se zaevidovaným povoleným pobytem na území ČR</i>	42
4.4.2	<i>Dlouhodobý vývoj cizinců v ČR (1985 – 2010)</i>	45
4.4.3	<i>Nelegální migrace cizinců</i>	47
4.4.4	<i>Zahraniční migrace</i>	48
4.4.5	<i>Pohyb osob podle evropského statistického úřadu</i>	52
4.4.6	<i>Cizinci mezi obyvateli státu</i>	53
4.4.7	<i>Cizinci v pracovním sektoru</i>	54
4.4.8	<i>Mezinárodní letecká přeprava cestujících</i>	55
5	ZÁVĚR	57
6	SEZNAM TABULEK	61
7	SEZNAM OBRÁZKŮ	61
8	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	61
9	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	62
10	SEZNAM PŘÍLOH	64

Úvod

V současné době ze všech stran slyšíme slovo globalizace. Tento pojem se velmi používá, ale mnoho lidí neví, co to to jednoduché slovo znamená. S globalizací může souviset, podle některých zdrojů, mezinárodní migrace, změny v jedné zemi vyvolané změnami v jiné, vlivy na celosvětových trzích. Pod pojmem globalizace se mnohokrát setkáváme s představou rušení překážek pro výměny mezi lidmi. Vlivem globalizace, další si také představují, že země ztrácí svou rozmanitost a jednotlivé země se stále více podobají jedna druhé (zboží, kultura, chování lidí, architektura). Proto jsem se rozhodla touto problematikou zabývat trochu podrobněji.

Z určitými výhradami lze interpretovat globalizaci jako vztah k zvyšujícímu se geografickému šíření ekonomických aktivit přes státní hranice. Tento pojem byl v odborné literatuře uveden teprve v druhé polovině 20. století. Další přesnější definice budou uvedeny v první části mé práce, jsou to definice vytažené z různých odborných publikací a je patrné, že základ všech definic je stejný, vysvětlovány jsou rozdílně.

První část bude pojednávat o vymezení pojmu globalizace, oblasti globalizace, rizika globalizace a důsledky globalizace. Dále vymezuje jednotlivé indikátory globalizace a to mezinárodní pohyb kapitálu, mezinárodní pohyb osob (migrace), mezinárodní pohyb vědecko-technických poznatků a mezinárodní obchod. První část také vymezuje pojem Evropská unie, jednotlivé členské státy, kdy vstoupili do Evropské unie.

V druhé části se bude zejména jednat o vymezení určitých ukazatelů globalizace. Bude se jednat o ukazatele jako například HDP na obyvatele, přímé zahraniční investice, vývoz a dovoz zboží a služeb nebo zahraniční migrace. Důležité je získávání údajů, které jsou vybrané pro tuto práci z Českého statistického úřadu, databáze OSN, z evropského statistického úřadu (EUROSTAT), ze stránek policie České republiky. Tato část se bude především zabývat porovnáním vývoje uvedených indikátorů v určitém čase a ve vybraných státech Evropské unie.

Doufám, že tato práce osvětlí částečně pojem globalizace a dále porovnání procesů a změn v jednotlivých státech z důvodu globalizace.

1 Definice pojmu globalizace a proces globalizace

Pojem globalizaci nelze jednoduše vysvětlit, můžeme ji pochopit širší nebo užší definicí. Každý jedinec má na tuto problematiku jiný názor, své vysvětlení. V následujících řádcích je uvedeno několik definic od vybraných autorů popisující pojem globalizace, neboli Co je vlastně globalizace?

„Termín „globalizace“ se objevil v průběhu 80. let v souvislosti s novými jevy a procesy, které se stále výrazněji prosazovaly ve světové ekonomice. K nim patří zejména výrazný růst mezinárodních toků kapitálu, zboží, služeb, informací, osob a rostoucí počet a síla transnacionálních korporací.“ (Kunešová, Cihelková, a kol., 2002, str. 24)

„Globalizaci jako rozvoj mezinárodních ekonomických vztahů (internacionalizace prostřednictvím mezinárodního obchodu a mezinárodního pohybu kapitálu), jež vede k prohlubující se propojenosti a vzájemné závislosti národních ekonomik.“ (Tuleja, Nezval, Majerová, 2007, str 47)

„Soudobé transformační etapy v dlouhodobém vývojovém procesu světové civilizace, ve kterém dochází v závislosti na technickém rozvoji k dynamickému překonávání lokálně vázaných a relativně izolovaných lidských idejí a aktivit ve směru univerzalizace některých z nich“ (Cihelková, a kol., 2002, str 15)

„Globalizace je vyšší pokročilejší a komplexnější forma internacionalizace, která zahrnuje i funkcionální integraci mezinárodních aktivit. Globalizace je mnohem mladší fenomén než internacionalizace. Dochází k vytváření nadnárodních společností. Ty využívají výhod lokalizace jednotlivých částí firmy v různých částech světa a produkce zboží a služeb je organizována na úrovni nadnárodní. Mezinárodní již není jen obchod s výsledky výrobního procesu, ale mezinárodním se stává i výrobní proces sám“ (Kunešová, Cihelková, a kol., 2006, str 24)

„Globalizace je především spontánní, neřízený proces. V jisté míře vede k vzájemné integraci některých společností na vyšší, právě globální úrovni.“ (Mezřický, 2003, str 10)

„Globalizace, vyvolaná technologickými, společenskými a kulturními změnami, které značně zmenšily hospodářské vzdálenosti mezi zeměmi. Globalizace mění vlastnosti světového hospodářství a ovlivňuje podstatu úspěšných hospodářských přístupů

k rozvoji, což vysvětluje potřebu zajistit udržitelnost hospodářského rozvoje.“ (Jeníček V., 2002 str 9)

„Globalizace je spontánní, neřízený proces stále intenzivnější integrace zemí světa v jediném ekonomickém systému. To je zřejmě jediné kritérium, na kterém se shodnou teoretici zabývající se tímto jevem, aniž by se tím vzdávali možnosti do pojmu zahrnout celé sady dalších sociálních, politických, kulturních, sociálně psychologických atd. vztahů s globalizací souvisejících.“ (Mezřický, 2006 str. 11)

Z toho jsme se dozvěděli, že to je složitý dlouhodobý proces, který se vyvíjí a probíhá skoro po celém světě a nemůže být přerušen či zastaven. Vyvolává snahu o propojení světa v jednu celou společnost. Je to proces, kde se některé země více a některé méně přibližují, rychlost přesouvání informací je důležitým faktorem pro tento proces. Jsou to tedy změny ve společnosti a vedou k celkové propojenosti světa, jak v politice, kultuře, ekonomice, obchodě, dopravě, tak v technologii. Dále pomocí globalizace mohou firmy působit po celém světě.

Globalizace se často plete s internacionalizací a multilateralismem. Tyto procesy však nejsou totožné. Pojem globalizace jsem již zmínila výše a pojmy internacionalizace a multilateralismus vysvětlím níže.

Internationalizace se objevila ve 30. letech po světové krizi a také v letech po 2. světové válce. Internationalizace je tedy trvalá tendence a její hlavní snahou je formulovat vývoj světové ekonomiky. Vůči globalizaci je internacionalizace v podřazeném postavení. Cílem je prohloubení a navázání ekonomických vztahů mezi firmami různých zemí a mezi těmito zeměmi navzájem. Postupuje tak, aby odbourala různé bariéry a přeměnila některé národní události na mezinárodní. Dopadem tohoto procesu je rozvoj mezinárodních ekonomických vztahů, rostoucí propojenost a vzájemná závislost zemí. S internacionalizací však souvisí proces interdependence. Interdependence je vzájemná závislost zemí. Tento proces se oblevil během 19. století a také ovlivnila vznik světové ekonomiky. (Kunešová, Cihelková, a kol., 2006)

„Multilateralismus lze v souladu s názorem L. A. Winterse pojmut jako charakteristiku světové ekonomiky, jež se odráží v chování jednotlivých zemí, a to v míře, v jaké se tyto země chovají „multilaterálně“. Toto chování může být vymezeno negativně, jako funkce stupně diskriminace v obchodní politice a průměrné výše ochranných opatření, či pozitivně, jako funkce stupně, ve kterém v příslušné zemi

absentuje diskriminace a rozsahu, ve kterém obchodní režimy jednotlivých zemí předpokládají volný obchod. (Cihelková, a kol., 2002, str. 15)

Důležitým faktorem je rozvoj informační technologie, jelikož pomohl kvalitnímu posunu od internacionalizace ke globalizaci. V 90. letech 20. století došlo k rozvoji a velkému rozšiřování informačních technologií a to pomohlo k tomu, aby firmy mohly lépe působit na celosvětovém trhu. Také to ale pomohlo vzniknout velké konkurenci. Díky rozvoji informačních technologií se mohou peníze a informace přesouvat během vteřin a lidé a zboží během hodin či dnů. Urychlení přesunu vedlo k zlevnění a k ohromnému růstu mezinárodnímu pohybu kapitálu, zboží, služeb, informací a osob. Z toho vyplývá že „svět začal být vnímán jako jeden vzájemně propojený celek“ (Kunešová, Cihelková, a kol., 2006, str 26)

1.1 Hlavní aktéři globalizace

Mezi hlavní aktéry globalizace patří tři skupiny subjektů a to

1. nadnárodní společnosti
2. nejvyspělejší průmyslové státy a jejich uskupení
3. mezinárodní organizace

Mezi nadnárodní společnosti patří nadnárodní společnosti výrobní, obchodní nebo poskytující služby. Za nejvyspělejší průmyslové státy se považuje USA, Japonsko, některé státy z Evropské unie. Do mezinárodních organizací spadá Mezinárodní měnový fond, Světová banka a Světová obchodní organizace. (Mezřický, 2003)

1.2 Faktory rozvoje globalizace

Pro rozvoj globalizace mají hlavní význam dva faktory:

1. různorodost ekonomicko-spoločenských forem, kterými se globalizační procesy realizují
2. změny v postupech výroby a rozvoje informačních a komunikačních technologiích, který vytvářejí materiální předpoklady a nástroje globalizace (Tuleja, Nezval, Majerová, 2007)

1.3 Základní pilíře globalizace

1. liberalizace mezinárodního obchodu
2. liberalizace kapitálových toků
3. vědeckotechnický pokrok

Liberalizace mezinárodního obchodu se snaží odstranit překážky, které omezují volný pohyb zboží a služeb ve světové ekonomice a vědeckotechnický pokrok, který je hlavní složkou vzniku nových technologií a jejich užívání v oblasti mezinárodní přepravy a informačních technologií. (Tuleja, Nezval, Majerová, 2007)

1.4 Oblasti globalizace

- globalizace finančních toků
- globalizace informačních toků
- globalizace obchodu se zbožím a službami
- globalizace trhu práce

Globalizace finančních toků vede hlavně ke zvýšení počtu burzovních aliancí, finančních transakcí. Globalizace informačních toků díky moderním informačním technologiím (satelity, mobilní telefony, internet) můžeme rychleji přesouvat informace. Globalizace obchodu se zbožím a globalizace trhu práce rostou nejpomaleji z těchto čtyř oblastí. (Kunešová, Cihelková, a kol. 2006)

Dozvěděli jsme se, že globalizace z hlediska světové ekonomiky se zabývá volným pohybem kapitálu, zboží, služeb, osob, informací, také vytvářením nadnárodních organizací, ale také v rámci globalizace nově vzniká politický řád, struktura světového politického systému a tvoří se kosmopolitní kultura.

1.5 Roviny globalizace

- globalizace oficiální
- globalizace negativní
- globalizace zahrnující nevládní organizace, hnutí a sekty

Do globalizace oficiální spadá volný pohyb kapitálu, volný přístup k trhům, legální přenos informací, masová produkce, spotřeba. Globalizace negativní je oproti tomu globalizace podsvětí, mafie, drog, obchodu se zbraněmi, ženami, praní špinavých peněz,

daňové úniky a finanční podvody, tato globalizace je těžko kontrolovatelná. A globalizace zahrnující nevládní organizace, hnutí a sekty, tak sem patří lidé, kteří hledají uspokojení svých potřeb, ale společnost jim to zcela neumožňuje. (Kunešová, Cihelková, 2006)

1.6 Hlavní projevy globalizace

- soustředování přímých zahraničních investic, což vede k nadvládě financí nad výrobou
- rostoucí význam vědění a odborných systémů
- rostoucí počet a význam nadnárodní společnosti
- vznik skupiny mezinárodních obchodníků
- rozvoj nadnárodní hospodářské diplomacie
- klesající význam moci národních států v tradičních oblastech
- zvyšuje se závislost států na zahraničním obchodě a přímých zahraničních investicích

(Jeníček, 2003)

1.7 Důsledky globalizace

1.7.1 Pozitivní důsledky

- růst objemu globálně obchodovaného zboží
- urychluje vědeckotechnický rozvoj
- rychlost a komplexnost přímých investičních toků (přímých investic)
- ekonomický růst některých původně rozvojových zemí (Jižní Korea, Tchaj-wan, Malajsie), které se staly zeměmi s vyspělými ekonomikami
- růst spotřeby
- vznik nadnárodních společností, které díky zahraničnímu kapitálu a know-how vedou k širšímu rozsahu služeb a k vyšší schopnosti uspokojit potřeby zákazníků po celém světě.
- liberalizace obchodu přináší internacionalizaci podnikání (přístup k větším trhům přesahujícím národní hranice) a tím i stimuluje ekonomický růst

- roste význam informace, to způsobuje, že informační technologie umožňuje šetřit čas i náklady, usnadňuje přesun informací, eliminuje vše zbytečné, pomalé a nákladné.

1.7.2 Negativní důsledky

- v rozvinutých průmyslových zemích rostou rozdíly v příjmech (neboli prohlubuje se nerovnoměrnost růstu životní úrovně a roste chudoba v rozvojových zemích)
- země s méně přísnými požadavky na ochranu životního prostředí a s významnými zásobami přírodních zdrojů (lesní bohatství, nerostné suroviny, energetické zdroje, apod.) jsou cílem aktivity národohospodářských společností. Ty v těchto zemích těží z komparativních výhod nízkých nákladů na ochranu životního prostředí, z nízkých cen přírodních zdrojů a z nízké ceny práce.
- narůstající význam různých transnacionálních korporací, které často inklinují ke zneužití svého postavení na trhu (například McDonald's)
- pokles role státu a posílení významu nadnárodních korporací (neschopnost státu ovlivnit kde budou platit daně)
- zostření konkurence na trzích statků a služeb a roste i konkurence na trzích práce
- rychle se rozšiřují ekonomické a jiné poruchy a problémy na celé regiony a kontinenty
- řada problémů nabyla světových rozměrů a nelze je řešit v rámci jedné země či skupiny zemí
- díky vzájemné propojenosti národních trhů se i krize jednoho státu může stát krizí celosvětovou

(Mezřický, 2003. Tuleja, Nezval, Majerová, 2007. Kunešová, Cihelková, a kol. 2006. Globalizace: Příležitost či hrozba? www.finance.cz)

1.8 Rizika globalizace

„Globalizace na počátku nového století je dvousečnou zbraní: silným tahounem hospodářského růstu, rozvoje nových technologií a růstu životní úrovně v zemích bohatých i chudých, ale je i kontroverzním procesem, který poškozují národní suverenitu, nahlodává místní kulturu a tradice a hrozí hospodářskou a sociální nestabilitou.“ (Jeníček V., 2002, str. 127,128)

- vývoj společnosti je provázen nepředvídanými změnami a šoky
- globální ekonomika může výrazně ovlivnit distribuci bohatství mezi zeměmi a vyvolat růst globální nerovnováhy. Z globalizace nemohou dosud těžit všechny země – chudým zemím připadají podřadné úlohy
- hrozbou se stává rostoucí nezaměstnanost (zvyšování konkurenceschopnosti je spojeno s likvidací neefektivních výrobních kapacit a zvětšováním mezery mezi likvidací pracovních příležitostí a jejich vytvářením. K růstu nezaměstnanosti přispívá také odliv kapitálu ze zemí s drahou pracovní silou do zemí s pracovní silou levnější
- globalizace může výrazně zvýšit sociální rozdíly sociální exploze
- informační technologie sice urychlují pohyb a zvyšují množství informací, ale neusnadňují jejich interpretaci. Přestal být problémem přístup k informacím, ale oproti tomu se větším problémem stala jejich interpretace. Důsledkem jsou panické reakce zahraničních investorů na informace o negativním či pozitivním ekonomickém vývoji v jednotlivých zemích a regionech
- neglobalizuje se jen hospodářství a finanční trhy, ale i terorismus, kriminalita a znehodnocování životního prostředí
- nejhlavnější hrozba globální stability je snižování zásob přírodních zdrojů

Prozatím neexistují žádné účinné nástroje na snížení negativních důsledků globalizace a nikdo nemůže řídit jevy s globálním dopadem, protože globalizace se stále ještě formuje. Pozitivní jevy doplňují negativní jevy a budoucnost přináší rizika. (Kunešová, Cihelková, 2006)

1.9 Kontrola globalizace

Jak jsem již zmínila, zatím neexistuje návod jak kontrolovat dynamiku globalizace. Nevhodné postoje ke globalizaci jsou snaha o zastavení procesu globalizace, snaha o vytvoření „nového Bretton-Woods“ a zvláštní zdanění krátkodobých finančních transakcí (transakční daň). A také neexistuje návod jak řešit problémy globalizace. Řešení ale musí být komplexní, hledat toto řešení by měly všechny zainteresované politické, hospodářské a finanční subjekty včetně mezinárodních institucí, světové banky, Světové obchodní organizace, soukromé subjekty a mezinárodní měnový fond. (Kunešová, Cihelková, 2002)

2 Indikátory globalizace

V této kapitole se budeme zabývat hodnocením procesu globalizace, neboli popíšeme si indikátory globalizace. Mezi tyto ukazatele patří zejména:

- Mezinárodní pohyb kapitálu
- Mezinárodní pohyb vědecko-technických poznatků
- Mezinárodní obchod (mezinárodní pohyb zboží a služeb)
- Mezinárodní pohyb osob (migrace)

2.1 Mezinárodní pohyb kapitálu

V této oblasti postupuje globalizace nejrychleji. Mezinárodní pohyb kapitálu je vyvolán různou mírou zhodnocení kapitálu v různých zemích. Pohyb kapitálu představuje přesun kapitálu z domácí země do země s lepšími způsoby jej zhodnotit, tím se zvýší zisk, dividendy, úroky. Díky němu se také uskutečňuje propojenost ekonomik (formou nadnárodních společností a mezifirmní kooperace) a internacionalizace hospodářského života.

Předmětem mezinárodního pohybu kapitálu jsou finanční nástroje (například cenné papíry, půjčky a obchodní úvěry), ale i nefinanční nástroje (například výstava firem, jejich rozšiřování, stroje a zařízení).

Prvním impulzem pro vznik mezinárodního pohybu kapitálu bylo, že v zemích byl přebytečný kapitál, a nebyla možnost ho investovat ve své ekonomice. Dále také společnosti chtěly získat monopolní postavení v těžbě surovin a v málo vyspělých státech.

2.1.1 Podněty mezinárodního pohybu kapitálu

- dosahování vyšších zisků
- preferenční postavení rozvojových států, kdy některé mají nižší, respektive žádná cla
- hledání odbytových trhů
- překonávání překážek mezinárodního obchodu v podobě protekcionistických překážek
- výhodnější ekonomické podmínky jako jsou nižší daně, nižší mzdové náklady, vyšší kvalifikace, infrastruktura, velikost trhu, míra inflace
- aplikace vědeckotechnického pokroku

2.1.2 Formy mezinárodního pohybu kapitálu

- z hlediska typu, formy investovaného kapitálu
 - přímé zahraniční investice
 - portfoliové investice (nepřímé investice)
 - zahraniční vklady a úvěry
 - ostatní investice
- z hlediska časového lze investovat
 - kapitál krátkodobý (do jednoho roku)
 - kapitál střednědobý (do pěti let)
 - kapitál dlouhodobý (nad pět let)
- z hlediska vlastnictví lze investovat
 - kapitál soukromý (investor-soukromý subjekt)
 - kapitál státní (investor-stát)
 - kapitál mezinárodních organizací (investor- mezinárodní subjekt)
- z hlediska zúčastněných subjektů
 - kapitálové transakce centrálních bank, vlád, komerčních bank a ostatních subjektů

- z hlediska charakteru umístění
 - kapitál zápůjčný (půjčka na nákup určitého statku)
 - kapitál podnikatelský (vývozce získá možnost řídit zahraniční jednotku)

(Kunešová, Cihelková, 2006, str.34. Tuleja, Nezval, Majerová, 2007, str.96)

2.1.3 Přínos a rizika mezinárodního pohybu kapitálu

Jedním z přínosů tohoto pohybu kapitálu je výhodnější celosvětové rozdělení úspor, jelikož se kapitál investuje tam, kde se úspory zdají být nejproduktivněji využity. Dalším přínosem je zvyšování se objemu potenciálních investičních zdrojů, které zvyšují rychlost ekonomického růstu. A na závěr důležitým plusem liberalizace tohoto pohybu je jednodušší přístup domácích organizací na zahraniční kapitálové trhy a to vyvolá, že do společnosti plyne nová technologie. (Tuleja, Nezval, Majerová, 2007)

Dále mezi rizika patří hlavně finanční a měnové krize. Například v roce 1994 - 1995 byla Mexická finanční krize, v roce 1997 - 1998 Asijská finanční krize, v roce 1999 Brazílská finanční krize a v roce 2008 celosvětová finanční krize. (Mezinárodní pohyb kapitálu, www.vosmoa.cz)

2.1.4 Přímé zahraniční investice

„Představuje takový nákup majetku v jedné zemi investory druhé země, který jim umožní kontrolu podniku a rozhodování o něm na základě minoritního či majoritního vlastnictví.“ (Kunešová, Cihelková, 2006, str. 35)

Uskutečňují se formou akvizice (nákup akcií již existujícího zahraničního podniku) nebo založením nového podniku tzv. na zelené louce.

2.1.5 Portfolio investice

Tento pohyb je realizován formou koupi zahraničních cenných papírů nebo dluhopisů a to za účelem výhodnějšího zhodnocení peněz než ve vlastní zemi. Naopak nevýhodou tohoto pohybu je to, že vlastník nemá skoro žádnou možnost kontroly, jak se s investovaným kapitálem podniká v zemi, kam ho vlastník investoval, má nárok pouze na výnos. (Kunešová, Cihelková, 2006)

2.1.6 Zahraniční vklady a úvěry

Bankovní úvěry mají podobu takzvaných horkých peněz (spekulativní kapitál). Tento kapitál může v zahraniční zemi, kam jsme ho investovali, vyvolat finanční krizi.

Investujeme ho pouze do zemí, kde se více zhodnotí nebo tam, kde je vyšší úroková míra. Spekulativní kapitál je převážně krátkodobý kapitál a velmi rychle reaguje na změnu očekávaného konjunkturálního vývoje, pohyb kurzů, na změnu úrokových sazeb ale i na politickou situaci či jiné faktory.

Vkladní úvěry poskytují státy (vlády, centrální banky, apod.) jiným státům. Nejen státy poskytují úvěry státům, ale také důležité mezinárodní finanční instituce (například mezinárodní měnový fond nebo mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj). Také mohou být úvěry soukromé, jsou poskytovány za tržní úrokovou míru. (Kunešová H., Cihelková E., 2006. Tuleja, Nezval, Majerová, 2007)

2.2 Mezinárodní pohyb vědecko-technických poznatků

Vědecko-technické poznatky jsou v současnosti jednou z nejvíce se rozvíjejících oblastí světových hospodářských vztahů. Je logické, že když rostou vědecko-technické poznatky, tak také roste mezinárodní pohyb vědecko-technických poznatků. Tento pohyb vznikl hlavně proto, že méně vyspělé země chtěly dosáhnout úrovně vyspělejších zemí a tím chtěly zvýšit rozvoj ekonomiky a růst životní úrovně státu. A také vyspělé země si vyměňují své vědecko-technické poznatky z důvodu dalšího rozvoje nedostatků.

2.2.1 Pohyby vědecko-technických poznatků

- legální komerční
- legální nekomerční
- nelegální

Legální komerční pohyb se realizuje formou směny produkce, která je nositelem vědecko-technického pokroku. Například přímé zahraniční investice, patenty, licence, konzultační služby.

Legální nekomerční pohyb se realizuje formou mezinárodních vědeckých konferencí, médií, výchovou odborníků v mezinárodním měřítku.

Nelegální pohyb je například krádež vědecko-technických poznatků, kopírování nebo průmyslová špionáž.

Přestože je pohyb vědecko-technických poznatků stále intenzivnější a neenergičtější oblast celostátních ekonomických vztahů existuje zde tolik překážek, které nedovolí úplnou liberalizaci tohoto pohybu.

(Jeníček, 2002, Tuleja, Nezval, Majerová, 2007)

2.3 Mezinárodní obchod

Během posledních 20 let stále více rostl význam mezinárodního obchodu. Růst světového obchodu dokonce přerostl i růst světového produktu. Pro světový ekonomický růst se mezinárodní obchod stal důležitým faktorem. V roce 2001 však došlo ke stagnaci. Způsobil to největší světový dovozce a to USA, začaly stagnovat ekonomiky rozvinutých zemí. Díky této stagnaci měly rozvojové země, které jsou závislé na exportu z rozvinutých zemí, ekonomické problémy, které se rozšířily do celého světa. V roce 2004 již mezinárodní obchod vykázal dvojciferný růst. V současnosti je hlavní obchod se zbožím, ale obchod se službami se stále rychleji přibližuje. Také tento pohyb pomáhá s růstem poptávky, se snižováním úbytku obyvatelstva, a tak podněcuje hospodářský růst.

2.3.1 Ukazatelé, které podávají informace o stupni otevřenosti ekonomiky:

- poměr exportu/importu k hrubému domácímu produktu (do jaké míry je ekonomika závislá na vnějším prostředí)
- podíl jednotlivých zemí na světovém obchodu (export, import, udává informace o zapojení jednotlivých zemí do světového trhu)

Přestože roste mezinárodní obchod, jednotlivé země stále chrání domácí průmysl, před zahraniční konkurencí, různými obchodními bariérami. Snahou o další liberalizaci světového obchodu je

- otevření domácí ekonomiky
- všeobecná dohoda o clech a obchodu
- doložka nejvyšších výhod
- paritní doložka.

Tyto zásady však neznamenají zrušení obchodních bariér jednotlivých zemí.

(Kunešová, Cihelková, 2006. Tuleja, Nezval, Majerová, 2007)

2.4 Mezinárodní pohyb osob (mezinárodní migrace)

Mezinárodní pohyb osob neboli mezinárodní pohyb pracovní síly zasahuje všechny státy. Je považován za méně mobilní výrobní faktor, protože je zde nedostatečná informovanost o poptávce po práci nebo jazykové nedostatky, také pohyb osob komplikují imigrační zákony nebo dopravní náklady.

2.4.1 Příčiny mezinárodního pohybu osob

Mohou to být jak ekonomické problémy, politické nepokoje, uvolňování trhů práce, tak zavedení svobodného pohybu občanů v rámci Evropské unie. Mezi specifické formy mezinárodního pohybu pracovních sil zejména patří:

- přeshraniční migrace
- odliv mozků (brain-drain)
- nelegální migrace

Přeshraniční migrace znamená, že pracovníci (pendleři) žijí ve své zemi, ale za prací dojíždějí za hranice.

Odliv mozků znamená, že odcházejí vysoce kvalifikovaní pracovníci za lepšími pracovními podmínkami do jiných zemí. To vyvolá situaci, kdy vysílající země ztrácí odborníky a náklady investované do jejich vzdělání. Cílem vysílající země je, aby s těmito odborníky neztratila kontakt a aby od nich získala nové poznatky, technologie a popřípadě investice.

Nelegální migrace je migrace, kde cizinec neuplatňuje nárok na dovolenou, pracuje o víkendy a nežádá o příplatky. Takový pracovník vykonává i takovou práci, na které se původně se zaměstnavatelem nedohodli, má většinou vyšší pracovní motivaci a disciplínu. Zaměstnavatel za takového pracovníka neplatí pojistné na zdravotní pojištění, neodvádí za zaměstnance daň z příjmů a nedodržuje podmínky bezpečnosti práce. Tato migrace se uskutečňuje pomocí pašování lidí a obchodování s lidmi. Hlavními příčinami vzniku nelegální migrace je zrušení vnitřních hranic v Evropské unii a otevření východní Evropy.

(Kunešová, Cihelková, 2006. Tuleja, Nezval, Majerová, 2007. Jeníček, 2003)

2.4.2 Hlavní rozdělení příčin mezinárodního pohybu osob

- ekonomické příčiny
- neekonomické příčiny

Mezi neekonomické příčiny řadíme rodinné, politické, náboženské, vojenské, rasové a národnostní důvody, ale také to mohou být přírodní katastrofy, které vyvolají náhlé zhoršení ekonomické situace obyvatelstva.

Jako ekonomické příčiny můžeme považovat nerovnoměrný ekonomický vývoj v jednotlivých zemích, rozdíly v životní úrovni a ve výši reálné mzdy, rozdíly v ceně pracovní síly v zemích světové ekonomiky a hledání volné zemědělské půdy a zkušeností. Tento pohyb je také spojen s pohybem přímých zahraničních investic, protože pracovníci následují ekonomické příležitosti. A nakonec to jsou změny strukturální povahy. Tyto změny vyvolávají potřebu po kvalifikovaných, ale i nekvalifikovaných pracovnících. Hlavní směr mezinárodního pohybu pracovní síly je zejména z méně vyspělých zemí do více vyspělých zemí. (Kunešová, Cihelková, a kol., 2007)

2.4.3 Důvody pohybu pracovních sil z rozvinutých zemí do méně rozvinutých

- přímé zahraniční investice z rozvinuté země jde do méně vyspělé a tyto investice doprovází příchod zahraničních odborníků a manažerů
- nedostatek na trhu práce hostitelských zemí v určitých specializovaných oborech (nedostatek lektorů AJ jazyka v ČR)
- deficit pracovních příležitostí v rozvinutých zemích pro kvalifikované pracovníky v některých oborech.

(Kunešová, Cihelková, a kol. 2007)

2.4.4 Důsledky pro hostitelskou zemi

Pozitivní důsledky:

- příliv zahraničních pracovníků pomáhá zaplnit mezery na trhu práce (jsou to práce, které pro domácí pracovníky nejsou atraktivní a to zejména pohostinství nebo práce na stavbách)
- zvyšování agregátní poptávky po zboží a službách, stimuluje to růst HDP

- zahraniční migranti přináší domácím pracovníkům nové znalosti a pracovní dovednosti
- růst zahraničních pracovníků přispívá ke zvyšování agregátní nabídky a tím také k ekonomickému růstu
- příliv kvalifikovaných pracovníků přináší hostitelské zemi úspory společenských nákladů na vzdělání
- zahraniční migranti jsou plátcí do veřejných rozpočtů (zejména daňové odvody a poplatky)
- zahraniční pracovní síla přispívá hostitelské zemi kulturními a jinými poznatky

Negativní důsledky:

- konkurence zahraniční pracovní síly vyvolává sociální neklid a nespokojenost
- může vzniknout skrytá diskriminace cizinců na trhu práce (snižování mezd)
- zvýšený příliv migrantů z jiných regionů může vést k negativním společenským projevům

(Kunešová, Cihelková, a kol. 2007)

2.4.5 Důsledky pro vysílající zemi

Pozitivní důsledky:

- snižuje se nabídka pracovní síly a vede to k poklesu míry nezaměstnanosti
- růst devizových zdrojů použitelných k rozvoji domácí ekonomiky (pokud migrant ze zahraniční finančně podporuje svou rodinu ve vysílající zemi)
- napomáhá obchodu mezi vysílající a hostitelskou zemí
- vysílající země získává pracovníky s novými poznatky a pracovními zkušenostmi, pokud se pracovníci znovu vrátí do vysílající země z hostitelské země

Negativní důsledky:

- odliv vysoce kvalifikovaných pracovníků má negativní dopad na řadu oborů v sektoru služeb (věda, výzkum, zdravotnictví, školství) a průmyslu

- zvyšuje se tlak na růst mezd v odvětvích a oborech odkud pracovní síla odchází, případní reemigranti mívají po návratu vyšší nároky na mzdu
- vysílající země přichází o daně
- nevrátí se jí investice vynaložené do vzdělání emigrantů
- rostou rozdíly v důchodech ve vysílané zemi

(Kunešová, Cihelková, a kol. 2007)

2.4.6 Ekonomické dopady

Ekonomické dopady lze rozdělit do tří bodů:

- dochází k vyrovnání reálných mezd mezi zeměmi, kde dochází k migraci osob
- dochází k růstu celkového objemu světové produkce
- dochází k poškozování některých skupin obyvatelstva

(Tuleja, Nezval, Majerová, 2007)

3 Evropská unie

Evropská unie vznikla 1. 11. 1993, kdy po schválení vešla v platnost Smlouva o Evropské unii (tzv. Maastrichtská smlouva), kterou již členské státy evropského společenství podepsali v únoru 1992. Evropská unie v sobě spojuje dva různé modely mezinárodní spolupráce a to supernacionální (Evropská společenství) a mezivládní (Společná zahraniční a bezpečnostní politika, Spolupráce v justici a vnitřních věcech). Toto rozdělení můžeme sestavit do takzvaného Maastrichtského chrámu. Je to jednoduchá ilustrace určitého domu, kde členské státy žijí v míru, spolupráci a prosperitě pod jednou střechou. Musí mít pevné základy aby přetrvala do budoucnosti a to jsou v tomto případě společné hodnoty a cíle obsaženy v zakládajících smlouvách Společenství. Ze základů se vztyčují tři pilíře, které znamenají jednotlivé politiky Unie. Vše je sjednoceno pod jednou střechou a tou je Evropská unie jako celek. (Tuleja, Nezval, Majerová, 2007)

„Evropská unie je svého druhu ojedinělé společenství 27 evropských zemí, jež spojuje hospodářské a politické partnerství.“ (Základní informace o evropské unii, europa.eu)

Evropská unie se snaží udržet mír, stabilitu a prosperitu. Také se zasloužila o zvýšení životní úrovně milionům lidí, dále v Evropské unii vznikla společná evropská měna a postupně tvoří jednotný evropský trh, který dovoluje volný pohyb osob, zboží, služeb a kapitálu mezi členskými státy. Z toho vyplývá, že kterékoli spojení více států (unie států) pomáhá k rozvoji globalizačních procesů a to je, jak jsem se již výše zmiňovala, volný pohyb.

3.1.1 Členské země EU

- 1952: Belgie, Francie, Německo, Itálie, Lucembursko, Nizozemsko,
- 1973: Dánsko, Irsko, Spojené království,
- 1981: Řecko,
- 1986: Portugalsko, Španělsko,
- 1995: Rakousko, Finsko, Švédsko,
- 2004: Kypr, Česká republika, Estonsko, Maďarsko, Lotyšsko, Litva, Malta, Polsko, Slovensko, Slovinsko
- 2007: Bulharsko, Rumunsko

3.1.2 Kandidátské země

- Chorvatsko, Makedonie, Island, Černá Hora, Turecko

4 Indikátory globalizace

V další části mé bakalářské práce uvádím vybrané ukazatele globalizace a popisují jejich současný stav, změnu a vývoj za posledních pár let. Jsou vybrané některé státy zastupující Evropskou unii a porovnávám jejich stav a vývoj s Českou Republikou. Dále je vybráno u některých ukazatelů Švýcarsko, jelikož není v Evropské unii, proto částečně zastupuje země mimo Evropskou unii. Jako země spadající do Evropské unie jsou zvoleny Belgie, Bulharsko, Francie, Itálie, Irsko, Německo, Polsko, Portugalsko, Slovensko, Řecko a Velká Británie. Mezi těmito zeměmi jsou jak více tak méně rozvinuté země a také rozlohově a co se týče počtu obyvatel jinak velké.

4.1 Mezinárodní pohyb kapitálu

4.1.1 Vývoj HDP na osobu

Vývoj HDP na osobu je uveden v mezinárodním pohybu kapitálu z toho důvodu, že jednak informuje o ekonomické vyspělosti státu, dále pak dovoluje mezinárodní srovnání s ostatními státy. Údaje jsou uvedeny v amerických dolarech a HDP je vypočteno na jednotlivé obyvatele státu. Každý stát má jinou rozlohu a jiný počet obyvatel, proto je tento ukazatel vhodný pro mezinárodní srovnání. Je zde uveden také z toho důvodu, že souvisí s ostatními ukazateli. Například s mírou inflace, přímými zahraničními investicemi a také je pohybem kapitálu ovlivněn.

Tab. č. 1: HDP na obyvatele (aktuální americký dolar), individuální index jednoduchý

Země	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2010	2009	2008	2007	2006
ČR	18 839	18 789	21 723	17 499	14 463	12 726	1,003	0,86	1,24	1,21	1,14
Belgie	43 815	44 356	44 822	43 586	38 167	36 225	0,99	0,99	1,03	1,14	1,05
Bulharsko	6 365	6 439	6 827	5 512	4 319	3 734	0,99	0,94	1,24	1,28	1,16
Německo	39 857	40 029	43 937	40 281	35 169	33 514	0,99	0,91	1,09	1,15	1,05
Řecko	26 504	28 411	30 216	27 088	23 357	21 468	0,93	0,94	1,12	1,16	1,09
Francie	39 546	40 773	44 245	40 586	35 669	34 002	0,97	0,92	1,09	1,14	1,05
Itálie	33 877	35 041	38 344	35 569	31 539	30 299	0,97	0,91	1,08	1,13	1,04
Irsko	46 220	50 564	60 570	60 578	52 922	48 888	0,91	0,83	0,99	1,14	1,08
Polsko	12 263	11 256	13 852	11 132	8 949	7 963	1,09	0,81	1,24	1,24	1,12
Portugalsko	21 438	21 976	23 689	21 846	19 008	18 132	0,98	0,93	1,08	1,15	1,05
Slovensko	15 976	16 026	17 348	13 803	10 290	8 844	0,99	0,92	1,26	1,34	1,16
Švýcarsko	68 880	64 591	66 447	57 716	52 385	50 233	1,07	0,97	1,15	1,10	1,04
Velká Británie	36 327	35 220	43 022	46 191	40 381	37 881	1,03	0,82	0,93	1,14	1,07

Zdroj: Vlastní zpracování podle databáze OSN, 2012

Údaje v tabulce č. 1 jsou uváděny v aktuálních amerických dolarech, které jsou převedeny z domácí měny, kdy se použil každý rok oficiální směnný kurz. HDP představuje vhodný ukazatel, který informuje o ekonomické vyspělosti státu. Znamená peněžní vyjádření celkové hodnoty statků a služeb, které byly nově vytvořeny na území jednoho státu a za určité období, obvykle to bývá jeden rok. HDP na obyvatele je hrubý domácí produkt v běžných cenách dělený středním stavem populace v daném roce.

HDP na obyvatele tedy informuje o ekonomické vyspělosti státu a tabulka č. 1 znázorňuje, že od roku 2005 do roku 2010 je z uvedených států nejvyspělejší Švýcarsko (tento stát nespadá do skupiny států v Evropské unii, proto také na ní není závislé), poté Irsko, Belgie, Německo, Francie a Velká Británie. Trend jejich vývoje je do roku 2008 převážně rostoucí, v roce 2008 a 2009 došlo k poklesu. U zemí, které jsou méně vyspělé, jako například Česká Republika, Slovensko, Polsko či Bulharsko, je trend vývoje taktéž do roku 2008 rostoucí, v roce 2009 dochází k poklesu a u některých států v roce 2010 k mírnému nárůstu. Růst či pokles znázorňuje i pravá strana tabulky č. 1. Zde je uveden individuální řetězový index, který zobrazuje růst v daném roce oproti roku přecházejícímu. To tedy znamená, pokud je číslo větší jak jedna, došlo oproti předcházejícímu roku k růstu, pokud je číslo menší než jedna, došlo oproti předcházejícímu roku k poklesu. Pravá část tedy lépe zobrazuje růst či pokles HDP na obyvatele v jednotlivých zemích.

Pokles v hodnotě HDP na obyvatele od roku 2008 je především způsoben poklesem výroby zboží a služeb a poklesem přímých zahraničních investic. Tento výkyv je jistě způsoben celosvětovou ekonomickou krizí, jelikož došlo k poklesu výroby, vývozu a dovozu zboží, k poklesu spotřeby obyvatelstva a k poklesu pohybu osob, v následujících kapitolách pojednávám více o těchto změnách.

V roce 2010 dochází oproti roku 2009, jen u málo uvedených států, k mírnému nárůstu a to v Polsku, Švýcarsku, Velké Británii a České republice. V České republice došlo v této době k vyššímu nárůstu výroby a posléze k vývozu, zejména se o to zasloužila firma Škoda a. s.. Podle výroční zprávy za rok 2010 má celkem Škoda a.s. nepatrně vyšší náklady oproti roku 2009, ale výrazně vyšší výnosy za rok 2010 oproti roku 2009. Také se oproti roku 2009 v roce 2010 zvýšily dlouhodobé pohledávky, zboží, tedy oběžná aktiva.(www.justice.cz)

V porovnání vybraných třinácti států se Česká republika v roce 2005 umístila na desátém místě a v roce 2010 je taktéž na desátém místě. Na prvním je nepochybně Švýcarsko, ale tato země nepatří do zemí Evropské unie. Na druhém místě je Irsko taktéž v roce 2005 i v roce 2010. Na třináctém místě bylo jak v roce 2005 tak v roce 2010 Bulharsko. Úroveň většiny států se od roku 2005 do roku 2010 nezměnila. Česká republika má tedy nižší HDP na obyvatele jak v roce 2005 tak v roce 2010 než Irsko, Belgie, Německo, Francie, a vyšší hodnotu HDP na obyvatele než Slovensko, Polsko či Bulharsko.

4.1.2 Daně z příjmu, zisku a kapitálových výnosů

Tab. č. 2: Daně z příjmu, zisku a kapitálových výnosů (% z celkových příjmů)

Země	2010	2009	2008	2007	2006	2005
ČR	14,9	14,9	18,2	18,8	18,2	20,0
Belgie	34,8	34,4	37,2	36,9	37,0	37,0
Bulharsko	-	16,3	16,7	16,4	14,2	13,5
Německo	-	16,5	17,9	17,8	17,0	15,9
Řecko	-	20,7	19,4	19,4	19,8	21,4
Francie	-	21,6	25,0	24,8	25,0	24,0
Itálie	-	32,2	34,8	34,8	34,0	32,7
Irsko	-	33,2	34,4	36,7	36,9	36,1
Polsko	-	14,5	15,9	15,5	13,7	12,6
Portugalsko	-	23,1	23,8	23,3	21,5	20,7
Slovensko	-	9,2	12,4	12,5	10,5	9,9
Velká Británie	-	36,4	37,0	37,9	38,3	36,8

Zdroj: Vlastní zpracování podle databáze Světové banky, 2012.

Tabulka č. 2 znázorňuje daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů v procentním vyjádření z celkových příjmů. Tyto daně jsou uvaleny na současný nebo předpokládaný čistý příjem fyzických osob, na zisky společností a podniků a na kapitálové výnosy. Údaje jsou uvedeny jako procentní vyjádření z celkových příjmů.

V České republice výše míry těchto daní od roku 2005 do roku 2010 klesla o 25%. K poklesu nastává taktéž například u Belgie, Německa, Francie, Itálie, či Irska. Naopak v Bulharsku, Řecku, Polsku, Portugalsku dochází k převážnému růstu. Trend je u zemí více vyspělých převážně klesající a u zemí s horší ekonomickou situací spíše rostoucí. Nejnižší hodnotu má v roce 2009 Slovensko, poté Polsko a Česká republika. Tyto státy se snaží podpořit pohyb kapitálu, přilákat investory na své území a podpořit růst a

oživení domácí ekonomiky. Nejvyšší hodnoty daní mají Velká Británie, Belgie, Irsko a Itálie.

Tento ukazatel poskytuje náhled na mezinárodní pohyb kapitálu, jelikož nižší výše daní jsou výhodnější ekonomické podmínky, které podněcují mezinárodní pohyb kapitálu. Další daň pro může být výše DPH, kdy sazby DPH za posledních pár let vzrostly. Převážně je to způsobeno celosvětovou ekonomickou krizí, která probíhala od roku 2007 do roku 2010 a důsledky této krize státy pocítují dodnes. Státy se snaží snížit vliv již zmíněné celosvětové ekonomické krize a snížit výši veřejných dluhů, které se výrazně zvýšily v posledních letech, u většiny států v Evropské unii a to téměř ve všech státech výrazně nad hranici 60%. Úroveň dluhů se pohybuje v rozmezích od 80% až dokonce do 140% a to v Řecku, také proto má Řecko jednu z nejvyšších daní jak u základní tak snížené sazby. To tedy znamená, že zvýšením sazby DPH a ostatních daní zvýší příjem do státního rozpočtu od obyvatelstva.

Ke snižování souhrnné daňové zátěže dochází zejména ve východních státech Evropy oproti západním státům, kde se daň z přidané hodnoty zvyšuje. Daně přímé se v posledních letech snižují a daně nepřímé se naopak zvyšují.

4.1.3 Míra inflace

Tento ukazatel je taktéž důležitý pro vývoj mezinárodního pohybu kapitálu. Státy mají možnost se rozhodnout do jakých zemí svůj kapitál investují a tedy si vybírají takové státy, ve kterých jsou podmínky pro výrobu a investici nejpříjemnější.

Tab. č. 3: Míra inflace (%) - mezinárodní srovnání

Země	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004
ČR	1,2	0,6	6,3	3,0	2,1	1,6	2,6
Belgie	2,3	0	4,5	1,8	2,3	2,5	1,9
Bulharsko	3,0	2,5	12,0	7,6	7,4	6,0	6,1
Německo	1,2	0,2	2,8	2,3	10,8	1,9	1,8
Řecko	4,7	1,3	4,2	3,0	3,3	3,5	3,0
Francie	1,7	0,1	3,2	1,6	1,9	1,9	2,3
Itálie	1,6	0,8	3,5	2,0	2,2	2,2	2,3
Irsko	-1,6	-1,7	3,1	2,9	2,7	2,2	2,3
Polsko	2,7	4,0	4,2	2,6	1,3	2,2	3,6
Portugalsko	1,4	-0,9	2,7	2,4	3,0	2,1	2,5
Slovensko	0,7	0,9	3,9	1,9	4,3	2,8	7,5
Velká Británie	3,3	2,2	3,6	2,3	2,3	2,1	1,3

Zdroj: Vlastní zpracování podle Českého statistického úřadu, 2012

Tabulka č. 3 porovnává vývoj míry inflace v letech 2004 – 2010. Inflace je všeobecný růst cenové hladiny v dané ekonomice a v čase. Důsledkem inflace je pokles kupní síly peněz, to znamená, že v daném roce, kdy se zvýší inflace, si obyvatelstvo může za stejnou hodnotu koupit nižší objem zboží a služeb než v předcházejícím roce. Opakem inflace je deflace a to znamená pokles všeobecné cenové hladiny. V tabulce č. 3 mají všechny uvedené státy inflaci, až na Irsko, které, jak znázorňuje tabulka má deflaci, tedy zápornou míru inflace.

Nejvyšší míra inflace je v roce 2010 v Řecku. Tento stát je také zatížen nejvyššími zahraničními dluhy, nejvyššími daněmi z přidané hodnoty, je jednou ze zemí s velmi nízkými přímými zahraničními investicemi, ale má poměrně vysokou výši HDP na obyvatele. Tento stav v Řecku je problém dlouhodobý. Celosvětová ekonomická krize napomohla tyto problémy projevit, ale přesto tento stát disponuje téměř 80% výší z HDP na poskytování služeb, a to zejména v oblasti turistického ruchu.

Naopak například Irsko vykazuje zápornou míru inflace, tedy deflaci. To souvisí zejména s tím, že v Irsku se zvýšily přímé zahraniční investice (do země přicházejí noví investoři a působí na velikost trhu. Odliv přímých zahraničních investic sníží poptávku, změní se cenová hladina a míra inflace se mění skokově). Proti inflaci působí růst produktivity práce. Citelný propad míry inflace je doprovázen výrazným snížením HDP na osobu viz tabulka č. 1. Tato země má také nejvyšší hodnotu HDP na obyvatele z uvedených států v Evropské unii.

Míru inflace mohou ovlivnit přímé zahraniční investice jak přijaté, tak vydané, dále zvyšování počtu obyvatelstva, nové množství peněz v ekonomice nebo snížení ochoty obyvatelstva držet své peníze, to tedy znamená zvýšení inflace. Jako dalším vlivem na inflaci můžeme například vzít v úvahu přírodní katastrofy, dlouhodobé výpadky technické infrastruktury, mají převážně jen krátkodobý charakter, ekonomika se po čase přizpůsobí změnám či škodám.

Nejnižší míru inflace v roce 2010 má Slovensko dále Česká republika, Německo a Portugalsko. Tabulka č. 3 znázorňuje vývoj míry inflace, kde u těchto států vývoj během let 2004 – 2010 má spíše tendenci klesající. V určitých letech je značný nárůst a poté pokles, ale vzhledem k roku 2004 je míra inflace skoro u všech států nižší. Podle roku 2004 je přímo vidět, že státy více vyspělé mají nižší míru inflace a státy méně vyspělé mají vysokou míru inflace. V dnešních letech je tento rozdíl jen málo patrný,

vzhledem k celosvětové ekonomické krizi, která proběhla v letech 2007 – 2010, ale důsledky jsou patrné do dnešních dnů. A proto je rozdíl málo patrný, jelikož státy v Evropské unii jsou mezi sebou provázané a v některých případech závislé tak, že změna některého z ukazatelů v jednom státě se projeví i v ostatních státech.

V Roce 2009 zasáhla Českou republiku světová ekonomická recese. To je doprovázeno poklesem HDP na obyvatele v roce 2009 oproti roku 2008 o 14%, míra nezaměstnanosti vzrostla na 6,7% a míra inflace klesla na 0,6%. V roce 2010 se ekonomická situace v České republice téměř nezměnila, spíše nepatrně zhoršila. HDP na obyvatele se v tomto roce zvýšilo pouze nepatrně, míra inflace vzrostla na 1,2% a míra nezaměstnanosti vzrostla až na 7,3%. Tyto změny byly způsobeny především zvýšením nepřímých daní, například zvýšení DPH, základní sazbu na 20% a sníženou sazbu na 10%, dále došlo k zvýšení sazeb u spotřebních daní a docházelo ke zvyšování cen (například vodné a stočné, zemní plyn, topení, energetika, ...).

Míra inflace v porovnání České republiky a ostatních vybraných států z Evropské unie je takový, že v roce 2004 byla Česká republika na pátém místě, z uvedených dvanácti zemí, s nejvyšší mírou inflace. V roce 2010 je Česká republika až na devátém místě co se týče velikosti míry inflace. Pořadí zemí se během let výrazně nezměnilo. V roce 2004 patřily mezi státy s nejvyšší mírou inflace hlavně Slovensko, Bulharsko, Polsko či Řecko. V roce 2010 měly nejvyšší míru inflace zejména Řecko, dále pak Velká Británie, Bulharsko a Polsko.

4.1.4 Přímé zahraniční investice

Mezinárodní pohyb kapitálu by se neobešel bez samotných přímých zahraničních investic. Tento pohyb je podnícen několika rozhodujícími ukazateli, které si investor sám rozhodne a vybere, než investuje do některé země. Zejména investuje do takové země, která disponuje výhodnějšími podmínkami jako je levnější pracovní síla, nižší daně, nižší celkové náklady na výrobu.

Tab. č. 4: Přímé zahraniční investice (% z HDP) - mezinárodní srovnání

Země	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003
ČR	1,1	2,5	3,5	2,4	4,7	2,7	1,3
Belgie	-7,4	1,9	18,9	13,7	8,9	10,7	11,5
Bulharsko	4,6	10,1	15,0	12,0	7,3	6,3	5,1
Německo	1,5	2,2	3,6	3,0	2,2	0,2	0,8
Řecko	0,7	1,0	1,2	1,8	0,4	0,7	-
Francie	3,9	3,9	5,0	4,0	4,7	2,2	2,7
Itálie	1,3	1,2	3,1	2,2	1,7	1,0	0,8
Irsko	10,9	0,5	8,8	2,2	-4,3	2,0	9,0
Polsko	2,2	1,8	3,4	4,2	2,3	2,7	1,2
Portugalsko	0,9	1,5	1,9	4,5	1,6	2,5	4,3
Slovensko	0,2	2,8	2,8	4,6	2,7	3,6	3,6
Velká Británie	2,4	5,1	9,0	5,0	5,6	3,3	2,1

Zdroj: Vlastní zpracování podle Českého statistického úřadu, 2012

Přímé zahraniční investice (PZI) jsou takové investice do jiné země, které zajistí investorovi podíl na akcích a pravomoc rozhodovat ve výši nejméně 10% v dané společnosti. Výhodou PZI je zejména vznik nových pracovních příležitostí nebo zvýšení vývozu ve vybrané zemi, naopak nevýhodou je repatriace získaného zisku zpátky do země investora.

Z tabulky č. 4 je patrné, že od roku 2003 do roku 2009 došlo k výrazným změnám v mezinárodním srovnání přímých zahraničních investic. Údaje v tabulce jsou uváděny v procentním vyjádření k HDP. Tendence tohoto vývoje je převážně rostoucí. Nejvyšší hodnotu PZI má Irsko, dále pak Bulharsko, Francie a Velká Británie. Naopak nejnižší hodnotu má Belgie, Slovensko, Řecko a Portugalsko. V posledních letech se PZI velmi rozšířily, firmy využívají zvyšující se globalizaci, pohyb osob, informací, technologií a kapitálu k tomu, že staví své výrobní závody či pobočky v jiných státech, kde se nachází levnější pracovní síla, nižší náklady na výrobu a provoz. Pro stát, kde takový investor postaví své závody je to výhodné pro zvýšení počtu pracovních příležitostí, tento investor platí daně v zemi, kde má svou výrobu, ale zisky jdou do země původu investora.

Nižší hodnoty v některých zemích oproti minulým letům je způsoben především tím, že do těchto zemí proudí méně investic ze zahraničí, protože investoři si vybírají výhodnější nabídky a státy, a proto investují do méně vyspělých států nebo do rozvojových států.

To znamená, že poslední dobou se výroba zaměřuje především na Asii, kde je velmi levná pracovní síla a nízké výrobní náklady.

Pokles v letech 2007 – 2009 je především způsoben celosvětovou ekonomickou krizí, kdy investoři nevěděli, jaké bude mít tato krize následky, a proto méně investovali nebo neinvestovali vůbec.

Co se týče porovnání České republiky a vybraných států Evropské unie, tak se Česká republika umístila v roce 2003 na osmém místě z dvanácti uvedených států a v roce 2009 taktéž na osmém místě. V roce 2003 měly vysoké přímé zahraniční investice zejména Belgie, Irsko či Bulharsko, v roce 2012 se na prvních místech umístilo Irsko, Bulharsko a Francie.

4.1.5 Ostatní ukazatelé:

Dalším ukazatelem pro porovnání je míra nezaměstnanosti a výše průměrných měsíčních mezd ve více a méně rozvinutých a rozvojových státech. Tyto ukazatelé pomohou udělat si obrázek o tom, jak na tom jsou jednotlivé státy vzhledem k pracovní síle. Důležité jsou také vzhledem k pohybu jak kapitálu, tak osob.

Tab. č. 5: : Míra nezaměstnanosti (%) - mezinárodní srovnání

Země	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004
ČR	7,3	6,7	4,4	5,3	7,2	7,9	8,3
Belgie	8,3	7,9	7,0	7,5	8,3	8,5	8,4
Bulharsko	10,2	6,8	5,6	6,9	9,0	10,1	12,1
Německo	7,1	7,8	7,5	8,7	10,3	11,2	9,8
Řecko	12,6	9,5	7,7	8,3	8,9	9,9	10,5
Francie	9,8	9,5	7,8	8,4	9,2	9,3	9,3
Itálie	8,4	7,8	6,7	6,1	6,8	7,7	8,0
Irsko	13,7	11,9	6,3	4,6	4,5	4,4	4,5
Polsko	9,6	8,2	7,1	9,6	13,9	17,8	19,0
Portugalsko	12,0	10,6	8,5	8,9	8,6	8,6	7,5
Slovensko	14,4	12,0	9,5	11,1	13,4	16,3	18,2
Velká Británie	7,8	7,6	5,6	5,3	5,4	4,8	4,7

Zdroj: Vlastní zpracování podle Českého statistického úřadu, 2012.

Míra nezaměstnanosti je poměr z nezaměstnaných lidí ku všem osobám (zaměstnaní i nezaměstnaní). Tabulka č. 5 uvádí procentní vyjádření míry nezaměstnanosti v jednotlivých státech Evropské unie v období 2004 – 2010. Celkový trend u všech států je převážně rostoucí. V roce 2007 a 2008 se míra nezaměstnanosti snížila zhruba ve

všech uvedených státech. Jednak je to způsobeno vstupem některých států do Evropské unie, tudíž se otevřely hranice a lidé mohli plynule cestovat přes hranice členských států v Evropské unii. Dále pak vstupem do Shengenu.

V roce 2010 dosahuje nejnižší míru nezaměstnanosti Německo a nejvyšší míru nezaměstnanosti Slovensko. Z tabulky č. 5 je patrné, že v případně méně vyspělých státech je vyšší míra nezaměstnanosti a naopak ve vyspělejších státech je nižší míra nezaměstnanosti. Tento jev je způsoben především faktem, že ve vyspělejších státech je více pracovních příležitostí, vyspělejší výroba. Vysoká míra nezaměstnanosti je v posledních letech způsobena také celosvětovou ekonomickou krizí, kdy docházelo k velkému propouštění lidí z práce, snížily se přímé zahraniční investice, snížil se HDP na osobu a také se snížil pohyb zboží a služeb. Firmy méně vyráběly, lidé méně spotřebovávali, tedy šetřili, měli méně finančních prostředků k výměně za zboží nebo služby, taktéž se ceny zvyšovaly, proto se zvyšuje také míra inflace uvedená v tabulce č. 3.

Při porovnání míry nezaměstnanosti ve vybraných dvanácti státech, tak se Česká republika umístila na osmém místě. Nejvyšší míru nezaměstnanosti mělo Polsko a to 19%, dále pak Slovensko 18,2%, nebo Bulharsko 12,1%. Česká republika měla v tomto roce 8,3%. Oproti tomuto roku se v roce 2010 Česká republika posunula až na jedenácté místo, jako stát se skoro nejnižší mírou nezaměstnanosti v uvedených státech. Pořadí států se v posledních letech jen nepatrně změnilo, jinak zůstává stejné.

Tab. č. 6: Průměrná měsíční mzda rozvinuté x rozvojové státy (běžný americký dolar)

Země	2010	2009	2008	2007	2006	2005
ČR	1 333,7	1 316,2	1 436,9	1 120,9	945,0	840,7
Belgie	-	4 428,1	4 719,6	4 257,9	3 796,0	3 635,6
Bulharsko	4 56,7	437,9	408,1	304,2	233,4	207,8
Francie	-	4 001,2	4 143,0	3 767,8	3 358,3	3 217,4
Řecko	-	-	2 658,8	2 350,6	2 040,9	1 967,0
Německo	-	3 703,0	3 927,9	3 578,6	3 224,8	3 154,8
Itálie	-	3 200,2	3 321,4	3 001,0	2 687,1	2 589,3
Irsko	-	5 423,3	5 824,6	5 230,3	4 598,6	4 373,6
Polsko	1 069,9	999,8	1 238,7	986,2	839,4	790,7
Portugalsko	-	1 905,8	1 961,2	1 769,3	1 558,7	1 515,7
Slovensko	-	1 170,7	1 197,8	1 070,4	903,1	827,2
Velká Británie	-	3 930,4	4 561,2	4 805,6	4 193,9	4 007,4

Země	2010	2009	2008	2007	2006	2005
Rusko	698,5	592,5	693,6	531,4	391,1	302,5
Albánie	-	-	408,6	302,4	222,6	200,2
Kazachstán	526,4	457,8	506,4	428,2	323,5	256,3
Moldavsko	241,1	248,9	246,1	170,1	129,2	104,7
Ukrajina	283,1	245,0	343,4	267,5	206,2	157,3
USA	4 353,6	4 239,6	4 240,7	4 143,5	3 978,2	3 823,2

Zdroj: Vlastní zpracování UNECE Statistical Database, 2012.

Z tabulek č. 6 je patrné, jaký je rozdíl mezi průměrnými měsíčními mzdami v letech 2005 – 2010. Údaje jsou uváděny v amerických dolarech převedených z dané měny běžným směnným kurzem. V tabulce č. 6 jsou uvedeny i země mimo Evropskou unii pro lepší a výstižnější znázornění ceny pracovní síly v různých zemích umístěných na Východě i na Západě.

Ve vyspělých státech je průměrná měsíční mzda vyšší a to v řádech tří až čtyř tisíc dolarů. V méně vyspělých státech se průměrná měsíční mzda pohybuje okolo jednoho tisíce amerických dolarů. Nakonec průměrná mzda v rozvojových zemích není vyšší jak pět set amerických dolarů. Tyto nižší náklady na výrobu lákají investory k poskytování přímých zahraničních investic do těchto zemí, kde je levná pracovní síla. Neboli nižší mzdové náklady jsou jedním z kritérií, které lákají mezinárodní pohyb kapitálu.

K přihlédnutí na pořadí uvedených států s nejvyšší průměrnou měsíční mzdou v roce 2005 se na prvním místě nachází Irsko s 4 373,60\$. Česká republika je uvedena až na desátém místě, z uvedených devatenácti zemí, a to s částkou 840,70\$. Vývoj- až do roku 2009 se pozice jednotlivých zemí zcela nezměnila. Česká republika se posunula na deváté místo z devatenácti uvedených. Jak v roce 2005 ,tak i v roce 2009 na prvním místě s nejvyšší průměrnou měsíční mzdou je Irsko a s nejnižší průměrnou měsíční mzdou je Ukrajina nebo Moldavsko.

Údaje v tabulce č. 7 Dovoz high-tech produktu, (% z celkového importu), zobrazují dovoz high-tech výrobků z okolních států Evropské unie. Ukazatel se vypočítá jako podíl dovozu všech high-tech výrobků na celkovém dovozu. Jak jsem se již zmínila v předchozí tabulce mezi high-tech produkty zejména patří letectví, počítače, kancelářské stroje, elektronika, telekomunikace, farmacie, vědecké přístroje, elektrické stroje, chemie, neelektrické stroje, vojenské zbrojení. Údaje jsou zobrazeny za rok 2005 až rok 2009.

Tabulky č. 7 Dovoz high-tech produktu znázorňuje, jak u některých vyspělejších států dovoz high-tech produktů postupně nepatrně klesá, naopak u méně vyspělých vzrůstá.

V České republice v minulých letech převládal dovoz nad vývozem high-tech produktů. Hlavně to bylo v oblasti telekomunikačních prostředků, vědeckých přístrojů a elektroniky. Česká republika nejvíce vyvážela tyto produkty do Německa, ale také je z Německa dovážela. Je to logické, protože tyto dva státy se sebou sousedí a Německo je na lepší úrovni než Česká republika.

Dále v České republice dochází podle **Přílohy B** za roky 1993 až 2010 také k vzrůstu dovozu high-tech zboží. Česká republika nejvíce dováží taktéž výpočetní techniku, elektroniku a telekomunikace. Nejvíce dováží opět z Německa, Nizozemska, Spojeného království, Francie a Irsku. Nejméně dováží toto zboží ze Španělska, Finska nebo Dánska. Co se týče zemí mimo Evropskou unii Česká republika tyto produkty nejvíce dováží z Číny, Japonska, Spojených států, Singapuru, Malajsie nebo Tchaj-wanu. Od let 1993, kdy byl relativně nízký dovoz těchto produktů se typ států během let změnil. Až teprve od roku 2002 se začalo nejvíce dovážet z Číny, do té doby se dováželo nejvíce ze Spojených států, což je způsobeno přenesením výroby ze Spojených států a zemí EU do Číny, kde jsou mnohem nižší výrobní náklady. Nebo do jiných zemí v Asii.

Česká republika se v porovnání s ostatními uvedenými státy Evropské unie nachází v roce 2005 na pátém místě co se týče vývozu high-tech produktů. Na prvním místě se nachází Irsko, dále pak Velká Británie, Německo či Francie. Poslední místo zastupují Bulharsko, Portugalsko či Polsko. V roce 2009 došlo jen k nepatrným změnám v pořadí států s nejvyšším vývozem high-tech produktů. Česká republika se posunula na čtvrté místo.

Při porovnání České republiky v dovozu high-tech produktů, v roce 2005 se nachází z uvedených dvanácti států na třetím místě a v roce 2009 taktéž. V roce 2005 nejméně dováželo Bulharsko a v roce 2009 nejméně dováží Belgie tyto produkty.

4.2.2 Čistý export vědeckotechnických poznatků

Čistý export se vypočítá jako export snížený o import: $NX = X - M$, kde NX je čistý export, X je export a M je import. Může být kladný čistý export nebo záporný čistý export. Při kladném čistém exportu vývoz daného státu převyšuje dovoz, a jak víme tak při exportu zboží a služeb zahraniční spotřebitelé tyto produkty kupují a tedy, když má země kladný čistý export, tak to zvyšuje hrubý domácí produkt. Naproti tomu záporný čistý export znamená, že dovoz převyšuje vývoz. Import, jak víme znamená, že spotřebitelé daného státu nakupují výrobky a služby z jiného státu a proto spotřebovávají své finanční prostředky na podnikatele ze zahraničí, to snižuje hrubý domácí produkt daného státu.

Tab. č. 8: : Čistý export vědeckotechnických poznatků

Země	2009	2008	2007	2006	2005
ČR	0,6	0,8	-0,3	-2,1	-2,6
Belgie	-0,6	0	-0,5	-0,4	-0,4
Bulharsko	-5,2	-4,8	-5	-2,6	-3,4
Německo	0,4	0,5	1	1,7	1,6
Řecko	-6,6	-6,2	-5,5	-4	-3,7
Francie	2,5	1,3	0,4	0,6	-0,5
Itálie	-5,2	-4,9	-5,1	-5,1	-5,1
Irsko	2,3	6,5	7,1	8,5	8,4
Polsko	-5,1	-6	-7,2	-7,3	-8
Portugalsko	-7,6	-8,8	-9,3	-9,1	-8,4
Slovensko	-3,2	-5	-6,5	-6	-4,7
Velká Británie	1,4	0,3	0,9	13,6	5,8

Zdroj: Vlastní zpracování, 2012

Tabulka č. 8 znázorňuje, jak se vyvíjel v jednotlivých zemích stav čistého exportu vědeckotechnických poznatků (high-tech produktů). To znamená, jaký je v jednotlivých státech rozdíl mezi procentním vyjádřením celkového exportu a importu. Kladný čistý export znamená, že země více vyváží než dováží a záporný čistý export znázorňuje, že země více dováží, než vyváží. Vývoj je zde naznačen v letech 2005 – 2009.

Tabulky č. 8 uvádí, že Česká republika do roku 2007 byla spíše dovozcem high-tech produktů než vývozcem, ale od roku 2008 více vyváží, než dováží zboží a služby do zahraničí. Slovensko, Portugalsko, Polsko, Itálie na rozdíl od České republiky jsou státy, které více dovážejí ze zahraničí. Vývoj čistého exportu u těchto zemí znázorňuje, že jejich záporný čistý export klesá, tedy pomalu se v těchto zemích zvyšuje objem exportu.

Řecko a Bulharsko jsou také státy se záporným čistým exportem, ale jejich hodnota stoupá v posledních letech, stále více u nich převažuje import nad exportem. Belgie se pohybuje těsně pod hranicí v záporném čistém exportu, a v posledních letech také její hodnota záporného čistého exportu pomalu roste.

Německo, Velká Británie a Irsko jsou země s kladným čistým exportem, ale během let jejich hodnota značně klesla. Francie je taktéž země s kladným čistým exportem, ale během let hodnota tohoto ukazatele pomalu roste.

Země s kladným čistým exportem high-tech produktů jsou geograficky umístěny na západě, čistý export zvyšuje výši HDP, a tedy se považují za více rozvinuté země než ostatní. Mají kladnou hodnotu, protože mají co vyvážet, mají širokou škálu výrobků, v těchto zemích je dostatek potřebných výrobních závodů. Oproti roku 2005 jejich rozdíl vývozu nad dovozem výrazně klesl. Je to způsobeno skutečností, že celosvětová ekonomická krize ovlivnila z velké části ekonomickou situaci států. V celé Evropě došlo k útlumu výroby, firmy musely snižovat pracovní místa, musely uzavírat výrobní závody. Proto ve více rozvinutých státech dochází k poklesu, ale stále více dováží než vyváží. U méně rozvinutých států, kde byly zrušeny již zmíněné výrobní závody je záporný čistý export high-tech produktů. Tyto méně rozvinuté státy s geografickým umístěním ve střední a jihovýchodní Evropě mají záporný čistý export, jejich výroba je oproti jiným státům méně rozvinutá, výroba u nich stagnuje, nemají dostatek výrobních závodů a nemohou vyvážet tak široký sortiment výrobků jako rozvinuté státy.

Celosvětová ekonomická krize tedy ovlivnila i vývoz a dovoz ve všech státech a ve všech druzích výrobků a služeb. High-tech výrobky jsou například počítače, vědecké přístroje, vojenské zbrojení, chemie, elektrické stroje a podobně. Jsou to produkty, které potřebují k výrobě vysokou kvalitu a techniku. Proto více vyspělé státy disponují s kladnými hodnotami a více exportují tyto výrobky do méně vyspělých států. Zato

méně vyspělé státy nemají takové možnosti jako více vyspělé a vzhledem k celosvětové ekonomické krizi mají velké veřejné dluhy.

Česká republika se nachází v porovnání s ostatními jedenácti státy z Evropské unie na šestém místě v roce 2005 a na čtvrtém v roce 2009 pro ukazatel čistého exportu. Nejvyšší kladný čistý export mělo v roce 2005 Irsko, dále pak Velká Británie či Německo. Ostatní státy měly záporný čistý export, proto více dovážely než vyvážely. V roce 2009 se pořadí těchto států změnilo jen minimálně a to tak, že se Francie dostala na první místo s nejvyšším kladným čistým exportem, naopak Řecko spadlo až na jedenácté místo a řadí se do skupiny s nejvyšším záporným čistým exportem high-tech produktů.

4.3 Mezinárodní obchod

4.3.1 Vývoz a dovoz zboží

Tab. č. 9: Vývoz zboží do EU (% z HDP) Dovoz zboží z EU (% z HDP)

Země	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2010	2009	2008	2007	2006	2005
ČR	48,24	42,32	46,52	50,06	48,40	46,56	36,98	32,23	36,80	41,15	39,60	38,42
Belgie	43,87	40,92	50,26	49,70	49,30	47,47	45,48	41,24	51,41	48,66	48,87	46,77
Německo	23,83	21,86	26,03	26,29	24,41	22,65	19,31	17,00	19,57	19,12	18,57	16,88
Itálie	-	-	-	14,40	13,22	12,46	-	-	-	13,65	13,00	12,11
Irsko	31,90	30,34	29,03	29,82	31,45	34,31	20,64	19,14	22,72	23,92	22,10	22,23
Polsko	27,68	26,06	25,85	26,83	27,09	24,94	25,92	24,48	27,38	27,83	26,55	24,59
Portugalsko	-	-	17,77	18,43	18,34		-	-	27,40	26,51	26,39	-
Slovensko	62,66	54,31	63,26	67,01	64,69	57,95	49,11	42,54	51,25	54,52	55,26	57,15

Zdroj: Vlastní zpracování podle Evropského statistického úřadu 2012.

Uvedená tabulka č. 9 shrnuje dvě tabulky do jedné. Na levé straně je vývoz zboží do Evropské unie a na pravé straně dovoz zboží z Evropské unie. Údaje v tabulce vývoz zboží zobrazuje vývoz zboží z daných zemí jako procentní vyjádření z HDP. Neboli je to poměr množství vyváženého zboží (v eurech) k HDP do zemí Evropské unie. Uvedená data pro vývoj jsou od roku 2005 do roku 2010.

V České republice dochází k celkovému nárůstu vývozu zboží tak jako v Německu, Itálii, Polsku a na Slovensku. Oproti tomu v Belgii, Irsku a Portugalsku dochází k celkovému poklesu vývozu zboží do ostatních zemí Evropské unie. Ve všech zemích dochází kolem roku 2007 až roku 2009 k mírnému poklesu. Tento pokles mohla způsobit celosvětová ekonomická krize, které v těchto letech probíhala. Všechny státy

v Evropské unii byly oslabeny a proto vyvážely do okolních států méně svých výrobků, svého zboží. V průběhu ekonomické krize rostla míra nezaměstnanosti, rostla také míra inflace, snížila se spotřeba a lidé začali více šetřit a také se snížila výše HDP. V roce 2010 došlo k nepatrnému zvýšení vývozu ve všech státech. Podle mého názoru je to způsobeno tím, že se státy pomalu vyrovnávají s krizí a snaží se minimalizovat její důsledky.

Pravá strana tabulky zobrazuje dovoz zboží z daných zemí. Údaje v této tabulce uvádějí dovoz zboží jako procentní vyjádření z HDP. Neboli je to poměr množství dováženého zboží (v eurech) k HDP do zemí Evropské unie. V této tabulce můžeme vidět skoro stejný růst i pokles jako v případě vyváženého zboží. Příčiny tohoto kolísání jsou podle mého názoru stejné jako u tabulky č. 10 Vývoz zboží do Evropské unie.

V porovnání vývozu zboží do EU se Česká republika umístila na třetím místě v roce 2005 a na druhém místě v roce 2010 vzhledem k osmi porovnávaným státům. Na prvním místě, jak v roce 2005, tak i v roce 2010 je uvedeno Slovensko a na nejnižším místě se v roce 2005 nachází Itálie a v roce 2010 Německo. Oproti tomu v dovozu zboží z EU se Česká republika nachází na třetím místě v roce 2005 a v roce 2010 taktéž na třetím místě z uvedených osmi států.

4.3.2 Vývoz a dovoz služeb

Tab. č. 10: Vývoz služeb do EU (% z HDP) Dovoz služeb z EU (% z HDP)

Země	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2010	2009	2008	2007	2006	2005
ČR	7,88	6,99	7,50	7,02	6,80	6,12	5,66	5,46	5,28	5,39	5,30	5,25
Belgie	12,40	11,92	12,33	11,52	11,40	11,29	11,61	10,69	11,02	10,24	10,12	10,18
Německo	3,74	3,71	3,67	3,52	3,50	3,06	4,58	4,52	4,60	4,50	4,45	4,32
Itálie	-	-	-	3,46	3,29	3,14	-	-	-	3,67	3,39	3,25
Irsko	29,38	26,93	24,99	23,17	20,10	20,65	26,96	24,41	22,16	17,72	17,93	17,41
Polsko	4,85	4,94	4,90	5,02	4,51	3,98	4,89	4,34	4,40	4,29	4,33	3,94
Portugalsko	-	-	6,42	6,36	5,75	-	-	-	4,32	4,09	4,00	-
Slovensko	5,28	5,88	7,10	7,55	7,15	6,27	6,77	8,09	8,36	7,04	7,08	6,44

Zdroj: Vlastní zpracování podle Evropského statistického úřadu 2012.

Uvedená tabulka č. 10 shrnuje dvě tabulky do jedné. Na levé straně je vývoz služeb do Evropské unie a na pravé straně dovoz služeb z Evropské unie. Údaje v tabulce vývoz služeb zobrazuje vývoz služeb z daných zemí jako procentní vyjádření z HDP. Je to tedy poměr množství vyvážených služeb (v eurech) k HDP do zemí Evropské unie.

Tendence vývoje vývozu služeb je obdobný v těchto uvedených letech jako v případě vývozu zboží. Pravá strana znázorňuje dovoz služeb z daných zemí jako procentní vyjádření z HDP. Stejně jako u dovozu zboží tak u dovozu služeb to je poměr množství dovážených služeb (v eurech) k HDP do zemí Evropské unie. Data uvádím v letech 2005 – 2010. Obdobně jako v případě vývozu zboží a služeb tak i u dovozu zboží a služeb dochází zhruba ke stejnému vývoji a příčiny tohoto kolísání jsou stejné.

Zvyšující se vývoz nad dovozem taktéž způsobuje zvyšující se výši HDP na obyvatele, jak je také uváděno v tabulce č. 1. Z tabulky č. 10 lze vypožorovat, že Česká republika, Belgie a Irsko mají kladný čistý export služeb. Zato Německo a Polsko mají záporný čistý export služeb v roce 2010.

Při porovnání tohoto ukazatele v České republice s ostatními státy v Evropské unii je patrné, že Česká republika se nachází na čtvrtém místě z uvedených osmi států co se týče vývozu i dovozu služeb do EU i z EU. Na prvních místech se nachází Irsko a Belgie a na posledních místech Polsko a Německo.

4.3.3 Zahraniční obchod se zbožím v rámci Evropské unie

Tab. č. 11: Zahraniční obchod se zbožím v rámci EU (% z celkového zahraničního obchodu se zbožím)

Země	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000
ČR	80	82	81	83	83	83	84	79	79	80	80
Belgie	71	74	73	73	74	74	75	75	74	75	74
Bulharsko	60	62	58	59	61	61	59	60	60	59	54
Německo	62	63	63	65	64	64	65	65	64	64	64
Řecko	54	58	57	58	59	59	61	60	57	64	64
Francie	65	66	66	68	67	66	68	68	67	66	66
Itálie	56	58	57	59	59	60	62	63	62	61	61
Irsko	61	63	66	66	65	65	64	63	66	65	64
Polsko	75	76	75	76	76	77	78	75	75	74	74
Portugalsko	75	77	75	77	77	79	78	80	80	78	78
Slovensko	78	80	79	81	81	82	83	80	81	81	80
Velká Británie	53	54	55	56	60	57	57	58	59	56	55
EU (27 zemí)	64	65	65	66	66	66	67	67	67	66	66

Zdroj: Vlastní zpracování podle Evropského statistického úřadu 2012.

Tento ukazatel zobrazuje procentní vyjádření obchodu se zbožím v rámci Evropské unie z celkového zahraničního obchodu se zbožím. Neboli vyjadřuje podíl obchodu se

zbožím v rámci Evropské unie na celkovém zahraničním obchodu se zbožím. Toto porovnání znázorňuje vývoj v České republice za uvedených deset let, jen s minimálními změnami tak jako u ostatních vybraných států. Celkový obchod se zbožím v Evropské unii mírně poklesl.

Tabulka č. 11 uvádí, že v roce 2010 je 64% zahraničního obchodu se zbožím v rámci EU a zbývající 36% znamenají, že státy obchodují se státy mimo EU. Tedy zahraniční obchod v rámci EU značně převažuje nad obchodem se státy mimo EU, ale u většiny států dochází k mírnému poklesu, což je zapříčiněno rostoucím dovozem zboží z Číny a dalších Asijských zemí. Tento dovoz z Asijských zemí je zapříčiněn přímými zahraničními investicemi do těchto zemí.

Tato změna je nejspíš způsobena celosvětovou ekonomickou krizí, která probíhala od roku 2007 do 2010. Pokles vyvolává zvýšení obchodu se státy mimo Evropskou unii. Ve velkém se dováží z Číny, Japonska a ostatních států Asie. Tyto státy produkují levnější produkty, mají velmi levnou pracovní sílu, proto jejich výrobky zaplavují Evropský trh a Evropské firmy si nechávají vyrábět své výrobky na zakázku v Asijských zemích.

Výše uvedená tabulka č. 11 taktéž porovnává vývoj zahraničního obchodu se zbožím. Česká republika je v porovnání s ostatními na prvním místě v roce 2000 i v roce 2010. To tedy znamená, že z 80% obchoduje se zbožím se státy v Evropské unii a pouze z 20% obchoduje se státy mimo Evropskou unii. Dále na prvních místech je Slovensko, Polsko či Portugalsko. Na nejnižších místech jsou oproti tomu v roce 2000 Bulharsko, Velká Británie či Itálie a v roce 2010 Velká Británie, Řecko a také Itálie.

4.4 Mezinárodní pohyb osob (mezinárodní migrace)

4.4.1 Počet cizinců se zaevidovaným povoleným pobytem na území ČR

Tab. č. 12: Cizinci se zaevidovaným povoleným pobytem na území ČR k 31. 1. 2011

Státní příslušnost	Druh pobytu						Celkový součet
	Přechodný pobyt			Trvalý pobyt			
	Muž	Žena	Celkem	Muž	Žena	Celkem	
Polsko	5 773	2 125	7 898	2 204	7 660	10 964	18 862
Rusko	8 323	9 593	17 916	6 157	7 460	13 617	31 533
Vietnam	14 185	8 594	22 779	20 604	16 073	36 677	59 456
Slovensko	28 676	19 791	48 467	14 096	15 098	29 194	77 661

Ukrajina	46 123	29 092	75 215	23 492	23 508	47 000	122 215
Belgie	246	95	341	147	35	182	523
Bulharsko	2 489	1 376	3 865	1 926	1 201	3 127	6 992
Německo	8 687	1 620	10 307	2 929	1 511	4 440	14 747
Řecko	188	57	245	437	211	648	893
Francie	1 308	581	1 889	565	203	768	2 657
Itálie	1 311	251	1 562	1 021	214	1 235	2 797
Irsko	361	105	466	105	28	133	599
Portugalsko	100	43	143	31	8	3	182
Velká Británie	2 653	899	3 552	1 109	202	1 311	4 863
Rumunsko	1 625	566	2 191	1 234	1 012	2 246	4 437
Bělorusko	800	945	1 745	1 017	1 562	2 579	4 324
Celkem + ostatní státy	148 209	91 870	240 079	100 345	89 713	190 058	430 137

Zdroj: Vlastní zpracování podle statistiky policie ČR – služba cizinecké policie, 2011

Ve výše uvedené tabulce č. 12 jsou uvedeny jen vybrané státy EU, Rusko, Ukrajina, Bělorusko a Vietnam. Prvních pět států v tabulce jsou země, které mají nejvyšší zastoupení cizinců v České republice. Nejvíce cizinců s povoleným pobytem je tedy z Ukrajiny. Poslední řádek tabulky uvádí celkový počet všech cizinců s povoleným pobytem na území České republiky ze všech států, ze kterých tito cizinci pocházejí.

Je zde dobře patrné, že v České republice v lednu 2011 bylo celkem 430 137 cizinců s povoleným pobytem, z toho větší část je v České republice jen na přechodný pobyt a to 240 079 osob a 190 058 s trvalým pobytem. Větší počet zastoupení u obou typů pobytů mají muži než ženy. Podle mého názoru je to způsobeno tím, že spíše muži cestují za prací do jiné země než ženy.

Dále tabulka č. 12 uvádí rozdíl mezi více a méně vyspělými státy, více cizinců pochází ze států geograficky položených na východ od České republiky než na západ. Jen minimální počet cizinců pochází ze států vyspělejších a geograficky položených na západ, jako například z Belgie nebo Irska. Vzhledem ke společné hranici s Německem, Polskem a Slovenskem je v České republice velký počet cizinců z těchto tří zemí.

Příloha C znázorňuje vývoj počtu cizinců se zaevidovaným povoleným pobytem na území České republiky od roku 2007 do roku 2010. Tabulky znázorňují nejprve do roku 2009 nárůst a posléze pokles do roku 2011. Vývoj trvalého pobytu v letech 2010 a 2011 se projevil růstem počtu cizinců na území České republiky o 8 020 osob. Mužů přibýlo

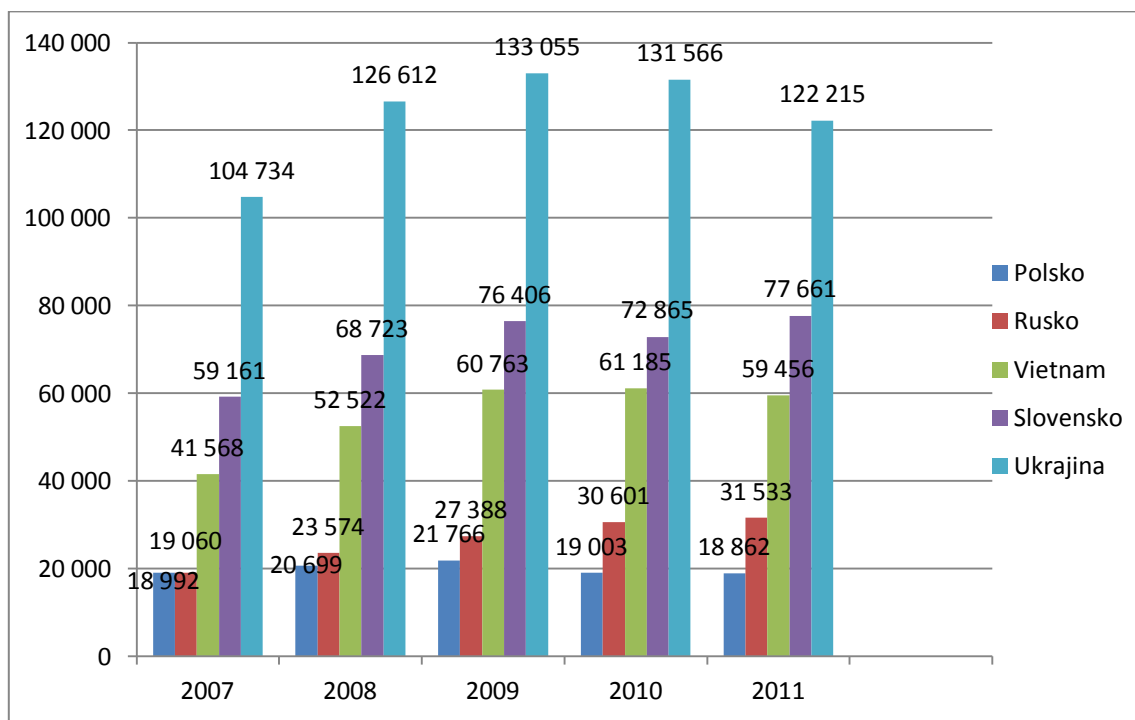
3 871 osob a žen bylo o 4 149 osob více než v roce 2010. Přechodný pobyt v letech 2010 a 2011 se vyznačuje poklesem cizinců na území České republiky o 10 239 osob. Počet mužů se snížil o 8 772 osob a počet žen se snížil o 1 467 osob.

V roce 2011 se tedy zvýšil počet cizinců s trvalým pobytem na území České republiky, ale nižší počet cizinců s přechodným pobytem na území České republiky se tak snížil, že celkový počet cizinců na území České republiky je nižší než v roce 2010 o 2 219.

Růst počtu cizinců na území České republiky do roku 2009 je zapříčiněn volným pohybem osob v členských státech Evropské unie, tedy když Česká republika vstoupila do Evropské unie a posléze do Shengenu, zvýšil se počet cizinců. Tito cizinci se mohou ve státech Evropské unie volně pohybovat bez hraničních kontrol. Dále tito cizinci cestují zejména za prací nebo studiem. V některých případech přicházejí do země jako odborníci na určitý obor z více vyspělých států Evropské unie.

Pokles cizinců je způsoben nejspíše celosvětovou hospodářskou krizí, kdy se snižují přímé zahraniční investice, zvyšuje se míra inflace, zvyšuje se míra HDP a nezaměstnanosti. Cizinci tedy cestují do jiných zemí s lepšími pracovními příležitostmi.

Obr. č. 1: vývoj počtů cizinců v jednotlivých letech u pěti nejvíce zastoupených zemí

Zdroj: Vlastní zpracování podle statistiky policie ČR – služba cizinecké policie, leden 2007-2011.

Výše uvedený obr. č. 1 porovnává vývoj pěti zemí s největším zastoupením cizinců v České republice. Vývoj se za posledních 5 let změnil jen minimálně u cizinců z Polska. Počet cizinců z Vietnamu se od roku 2007 výrazně zvyšoval a v roce 2011 došlo k mírnému poklesu. Cizinců z Ruska, tak jako cizinců z Polska moc není, ale od roku 2007 do roku 2011 došlo k mírnému nárůstu. Oproti tomu je v České republice velký počet cizinců ze Slovenska a za uvedený rozmezí let došlo jen k mírným změnám. Nejvíce je v České republice cizinců z Ukrajiny. Obr. č. 1 znázorňuje jejich vývoj a to takový, že do roku 2009 počet cizinců z Ukrajiny rostl a po tomto roce dochází k poklesu jejich počtu. Tyto změny jsou, podle mého názoru, vyvolané nárůstem nezaměstnanosti v důsledku celosvětové ekonomické krize v letech 2007 – 2010. Vzhledem k růstu nezaměstnanosti se snížil počet přistěhovalců neboli imigrantů, protože se pro ně Česká republika stala méně atraktivní státem pro nalezení zaměstnání. Ale například, jak obr. 1 znázorňuje u cizinců ze Slovenska, proběhla jen minimální změna v počtu, díky tomu, že tito cizinci jezdí do České republiky hlavně kvůli vysokoškolskému vzdělání a to ze 64 %, 7 % jsou z Ruska a pouze 4 % z Ukrajiny. Po ukončení vzdělání se vrací zpátky, nebo v České republice zůstávají, proto také změna ve vývoji není tak výrazná. A také z důvodu, že Slovensko má nižší HDP na obyvatele, nižší přímé zahraniční investice, vyšší míru nezaměstnanosti a nižší průměrné měsíční mzdy. Tento stát také sousedí s Českou republikou na východních hranicích, proto není divu, že v České republice jsou tito cizinci na druhém místě. (Český statistický úřad, www.czso.cz).

4.4.2 Dlouhodobý vývoj cizinců v ČR (1985 – 2010)

V **Příloze D** je uveden graf znázorňující dlouhodobý vývoj přistěhovalců na území České republiky. Celková tendence tohoto vývoje je rostoucí. V letech 1985 – 1993 byl větší počet cizinců s trvalým pobytem než cizinců s dlouhodobým pobytem nad 90 dnů. Malý počet cizinců byl způsoben tím, že od roku 1948 do roku 1989 tato země měla v čele Komunistickou stranu Československa, která potlačila občanské svobody a výrazně omezovala pohyb osob přes hranice státu. Česká republika vznikla 1. ledna 1993, od tohoto roku začíná rapidní nárůst cizinců na území České republiky a to těch, kteří mají v této zemi dlouhodobý pobyt a ubývá cizinců s trvalým pobytem. Tento vývoj je od roku 1995 již spíše fluktuální, jen malý pokles a malý nárůst.

Prudký růst od roku 1992 způsobuje, podle mého názoru, uvolnění občanských svobod a obnovení možnosti pohybu, který byl zneprístupněn Komunistickou stranou Československa. Dále celkový vysoký nárůst zapříčinila větší snaha vydělat peníze a získat lepší životní podmínky. Lidé mohou cestovat za prací, za příbuznými, za studiem, z důvodů náboženských, politických, vojenských apod. Díky vstupu do Evropské unie se otevřely hranice do všech členských zemí a díky tomu se usnadnil přesun lidí z jedné země do druhé. V uplynulých letech se rapidně zvýšila lepší technika, komunikace a technologie. Tento aspekt také ovlivňuje nárůst cizinců v České republice, podle mého názoru. Lépe se lidé dozvídají, kde mohou pracovat nebo kde studovat.

V **Příloze E** je znázorněna tabulka popisující vývoj počtu cizinců s povolením k pobytu v ČR od roku 1999 do roku 2010. Porovnává celkové obyvatelstvo ČR k cizincům zahrnutých do obyvatelstva ČR (sem spadají cizinci s trvalým pobytem, cizinci v azylu a cizinci s dlouhodobým pobytem), dále ukazuje procentní vyjádření cizinců z obyvatelstva. Z této tabulky je patrné, jak v jednotlivých letech roste počet obyvatelstva, ale není to výrazná roční změna. V průběhu těchto dvanácti let populace vzrostl o 254 672 osob. Oproti tomu počet cizinců zahrnutých do obyvatelstva ČR celkem výrazně vzrostl a to za těchto dvanáct let o 196 292 cizinců. Od roku 1999 se zvýšilo procentní vyjádření cizinců z obyvatelstva a to z 0,65 na 3,97. Tato tabulka doplňuje graf, který je znázorněný v **Příloze C**.

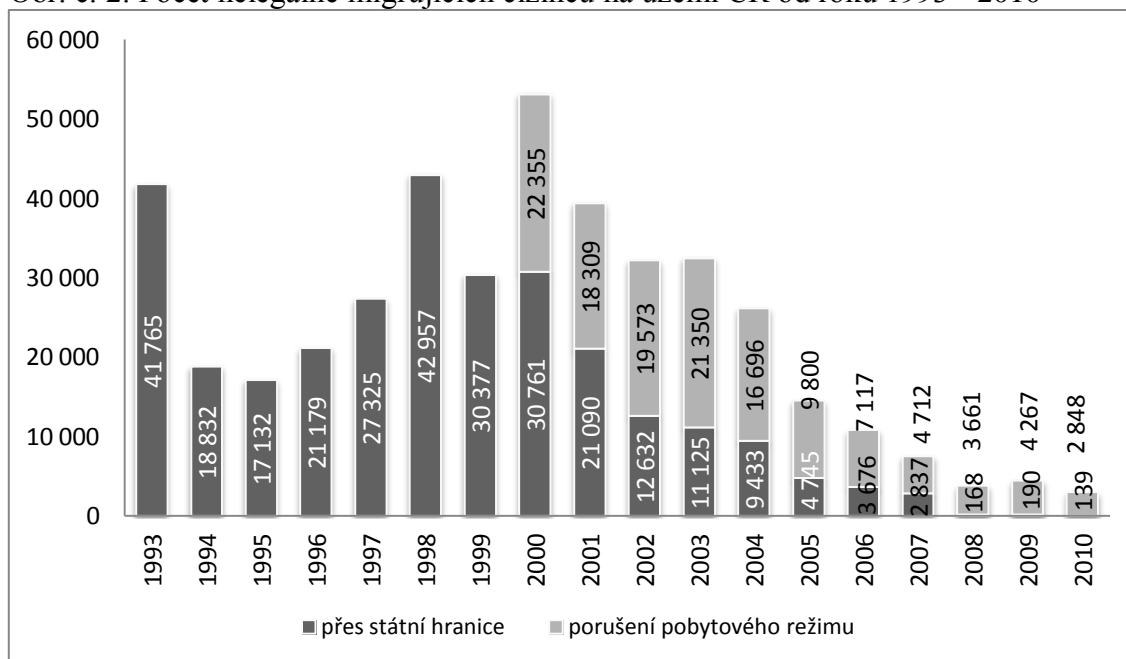
Z těchto příloh, grafu a tabulek, které jsou uvedeny výše je zřetelné, že celkový počet cizinců s povolením k pobytu v České republice stoupá. Přibývá stále více cizinců do roku 2009 a od tohoto roku do roku 2011 klesá počet cizinců. Podle mého názoru růst počtu cizinců je způsoben volným pohybem, jak informací, kapitálu, zboží, tak osob. Otevření hranic při vstupu do Evropské unie usnadňuje pohyb cizinců přes hranice jednotlivých států. Volný pohyb informací napomáhá cizincům, aby si zjistili informace o jiné zemi, jejich situaci na trhu práce, cizinci si mohou na velkou vzdálenost zajistit zaměstnání, bydlení a ostatní potřebné informace a záležitosti pro imigraci do cizí země. S volným pohybem kapitálu, díky přímým zahraničním investicím (PZI) vznikají v různých zemích nové továrny, vytvářejí se nové pracovní příležitosti. Snížení od roku 2009 způsobila, podle mého názoru, celosvětová ekonomická krize, která zapříčinila pokles míry zaměstnanosti, to znamená, že se zvýšila nezaměstnanost.

4.4.3 Nelegální migrace cizinců

Mezi negativní jevy globalizace v pohybu osob je nelegální migrace. Obr. č. 2 znázorňuje průběh za osmnáct let a jasně zobrazuje rapidní pokles jak nelegální migrace přes státní hranice, tak porušování pobytového režimu od roku 2000. Tento pokles je podle mého názoru zapříčiněn zlepšením, zkvalitněním a čím dál více volnějším pohybem informací, komunikace, služeb i kapitálu.

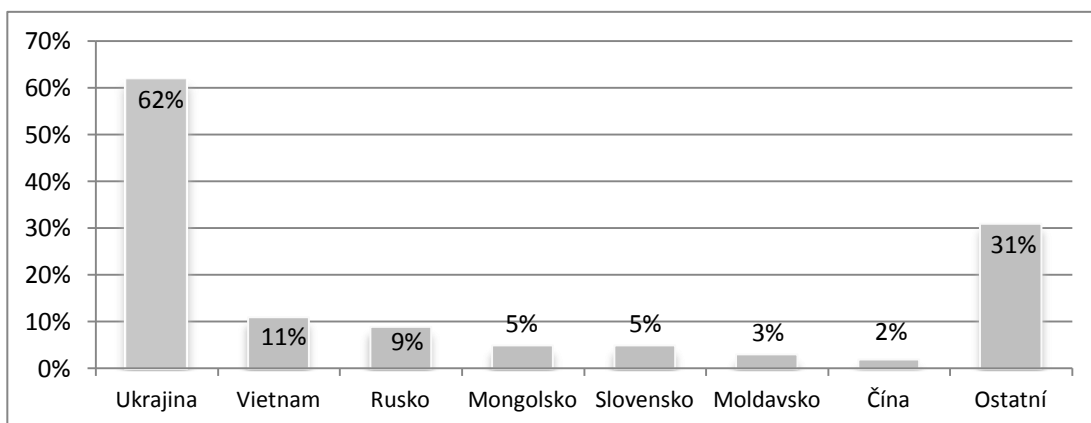
Mezi nejčastější nelegální migranty patří zejména cizinci z Ukrajiny, Egypta, Vietnamu, Číny, Nigérie, Palestiny a Turecka, znázornění na obr. č. 3. Zato nejčastější porušovatelé pobytového režimu k roku 2010 jsou Ukrajinci, Vietnamci, Rusové, Mongolové, Slováci, Moldavci a Číňané znázornění na obr. č. 4. Všechny tyto země, ze kterých cizinci jak na obr. č. 3, tak i na obr. č. 4 pocházejí, jsou geograficky umístěny od České republiky převážně na východ a na jih. Na prvním místě s největší nelegální migrací na území České republiky je tedy Ukrajina a na druhém je Vietnam. Je to patrné také z toho důvodu, že v České republice jsou nejvíce cizinců právě z Ukrajiny a Vietnamu. Dále je patrné, že to jsou většinou státní občanství méně vyspělých zemí, než je Česká republika a geograficky ležící na východ od České republiky. Do roku 2005 jsou tyto cizinci většinou ze zemí v Evropě, ale postupem času se přidává čím dál víc zemí dál na Východ a na Jih jako je Saudská Arábie, Kazachstán nebo Alžírsko, Nigérie, Turecko či Egypt.

Obr. č. 2: Počet nelegálně migrujících cizinců na území ČR od roku 1993 - 2010

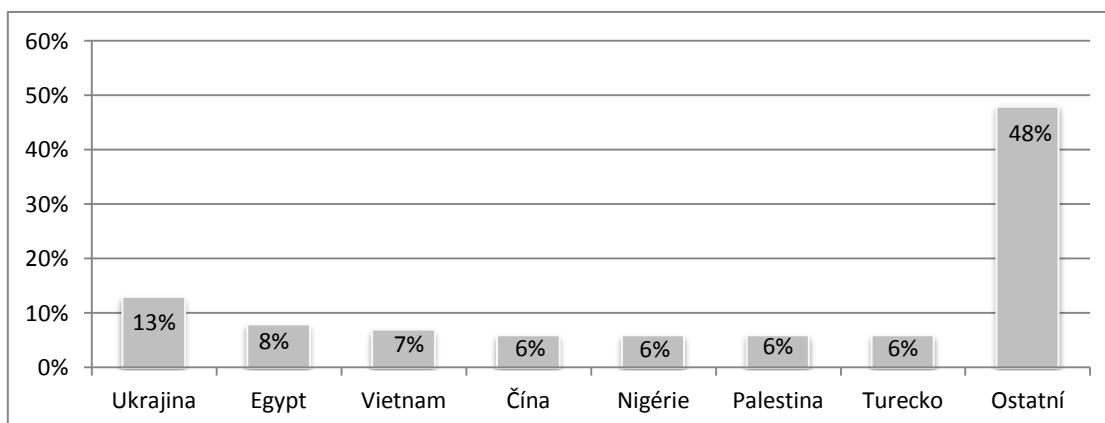
Zdroj: Vlastní zpracování podle Českého statistického úřadu 2012

Obr. č. 3: Porušování pobytového režimu: 7 nejčastějších státních občanství za rok 2010

Zdroj: Vlastní zpracování podle Českého statistického úřadu 2012

Obr. č. 4: Nelegální migrace cizinců přes státní hranice ČR: 7 nejčastějších státních občanství za rok 2010

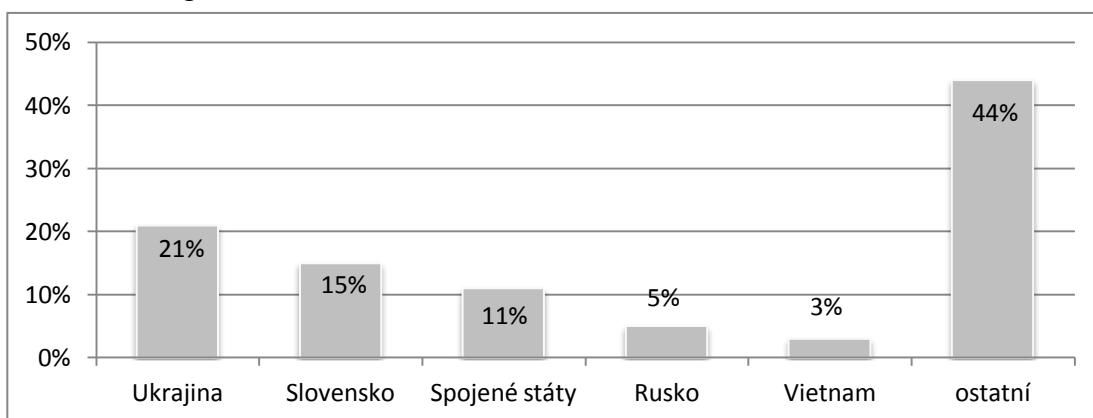
Zdroj: Vlastní zpracování podle Českého statistického úřadu 2012

4.4.4 Zahraniční migrace:

Tento ukazatel znázorňuje na obr. č. 5 imigraci cizinců ze zahraničí do České republiky za rok 2009 a na obr. č. 6 emigrace cizinců do zahraničí z České republiky za rok 2009. Je názorně zvýrazněno, že nejvíce imigrujících cizinců je z Ukrajiny ve výši 21%, dále ze Slovenska ve výši 15%, Spojených států ve výši 11%, Ruska 5%, Vietnamu 3%.

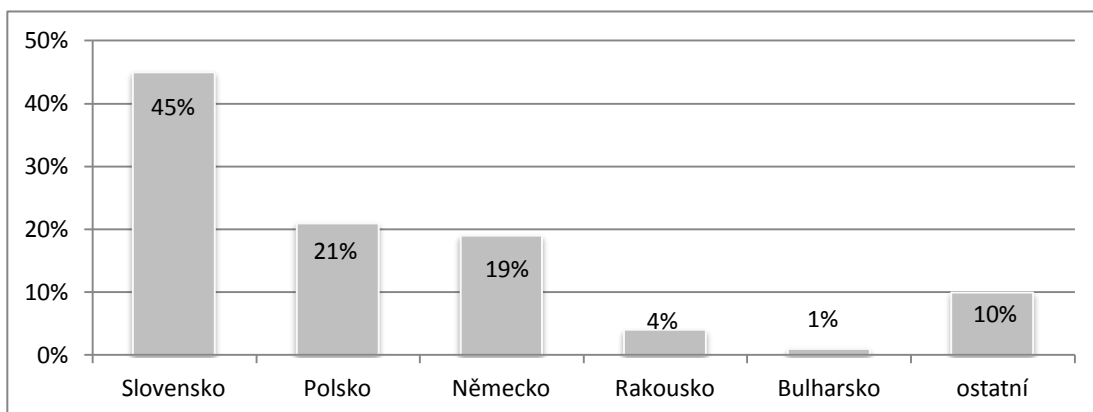
Emigrujících cizinců z České republiky je největší počet ze Slovenska a to ve výši 45%, dále pak z Polska 21%, Německa 19%, Rakouska 4% a Bulharska 1%.

Obr. č. 5: Imigrace cizinců ze zahraničí do ČR za rok 2009

Zdroj: Vlastní zpracování podle Českého statistického úřadu 2012

Celkem 38 199 osob

Obr. č. 6: Emigrace cizinců do zahraničí z ČR za rok 2009

Zdroj: Vlastní zpracování podle Českého statistického úřadu 2012

Celkem 9 350 osob

Ukazatel dále doplňuje pět příložených příloh, které se skládají z tabulek Zahraniční a vnitřní stěhování cizinců podle státního občanství od roku 2005 do roku 2009. Jedná se jednak o cizince žijící na území České republiky, kteří se rozhodli emigrovat a o cizince žijící mimo Českou republiku, kteří se rozhodli naopak do České republiky imigrovat.

Imigrace cizinců do České republiky:

Za rok 2005 se do České republiky přistěhovalo 58 576 cizinců, viz **Příloha F**. Největší účast na imigraci měli cizinci z Ukrajiny. Celkem se do české republiky přistěhovalo 23 875 osob, to činí 40,76%. Na druhém místě s nejvyšším počtem imigrace cizinců do České republiky je Slovensko. Ze Slovenska se v roce 2005 přistěhovalo 10 107 osob. Dále pak je v České republice hodně imigrantů v roce 2005 z Vietnamu (4 906 cizinců),

z Ruska (3 300 osob), Moldavska (1 672 osob), ale i ze Spojených států (1 374 osob) a Německa (1 431 osob).

V roce 2006 se oproti roku 2005 počet imigrantů do České republiky zvýšil o 7 549 osob, viz **Příloha G**. Celkem se tedy do České republiky v roce 2006 přistěhovalo 66 125 cizinců. Tak jako v roce 2005 tak i v tomto roce struktura imigrantů zůstává stejná, jen se změnil počet přistěhovalých osob. To znamená, že v tomto roce se do České republiky přistěhovalo nejvíce cizinců z Ukrajiny, kterých bylo 30 150 osob. Dále pak ze Slovenska (6 781 osob), Vietnamu (6 433 osob), z Ruska (4 675 osob) nebo Spojených států (1 804 osob).

V roce 2007 se zvýšil počet imigrantů v České republice o 36 386 osob, tedy celkem se do České republiky v roce 2007 přistěhovalo 102 511 cizinců, viz **Příloha H**. mezi prvními státy s nejvíce přistěhovalci je Ukrajina (39 572 osob), Slovensko (13 931 osob), Vietnam (12 332 osob), Rusko, Moldávie nebo Mongolsko. Dále se přidává například i Francie s 409 imigranty v České republice za rok 2007.

V roce 2008 oproti předcházejícím letům naopak počet imigrantů v České republice poklesl a to na 76 151 cizinců, tedy oproti roku 2007 počet cizinců klesl o 26 360 osob. Struktura státních občanství zůstává stejná. Na prvním místě je stále Ukrajina (18 731 osob), dále pak Slovensko (7 592 osob), Vietnam (13 368 osob), Rusko, Moldávie, Polsko. Pokles v tomto roce je způsoben hlavně změnou zdroje, ze kterého se získávají migrační data. Viz **Příloha I**.

Nakonec v roce 2009, viz **Příloha J**, stejně jako v roce 2008 dochází k poklesu imigrantů do České republiky. Na rozdíl od minulých let se mírně změnila struktura státních občanství. Mezi první státy, ze kterých osoby imigrují do České republiky jsou Ukrajina (8 084 osob), Slovensko (5 609 osob), Rusko (4 115 osob), Spojené státy (4 464 osob). Celkem imigrantů bylo 38 199 osob a oproti roku 2008 počet klesl o 37 952 osob. Procentní rozdělení imigrantů ze zahraničí do České republiky zobrazuje také obr. č. 5.

Emigrace cizinců z České republiky do zahraničí:

Jsou to tedy všichni cizinci žijící na území České republiky, kteří emigrovali do jiných států. **Příloha F** ukazuje tabulku za rok 2005, kdy z České republiky emigrovalo 21 796 cizinců. Největší účast na této emigraci mají cizinci z Ukrajiny žijící na území České republiky. Celkem jich emigrovalo 11 392 osob, to je 52,27%. Dále pak cizinci ze Slovenska (1 946 osob) nebo cizinci z Vietnamu (1 417 osob).

V roce 2006 se celkem vystěhovalo 31 388 cizinců. Oproti roku 2005 se počet cizinců emigrovaných z České republiky zvýšil o 9 592 osob. Největší účast na emigraci mají cizinci z Ukrajiny a to 17 157 osob, dále pak z Vietnamu (2 350 osob), Ruska (2 461 osob) nebo ze Spojených států (1 262 osob). Viz **Příloha G**.

V roce 2007 se počet emigrantů z České republiky snížil na 18 424 cizinců. I v tomto roce mají cizinci z Ukrajiny nejvyšší účast na emigraci z České republiky a to ve výši 8 670 osob. Dále pak cizinci z Vietnamu (1 051 osob), Ruska (930 osob), Moldávie (964 osob) nebo Spojených států. Viz **Příloha H**.

V roce 2008 tak jako v roce 2007 dochází k poklesu emigrujících cizinců z České republiky. Celkem z České republiky emigrovalo pouze 3 821 cizinců, to je o 14 603 osob nižší než v roce 2007. Nejvíce emigrovali cizinci ze Spojených států a to v počtu 2 034 osob, ze Slovenska v počtu 585 osob, z Ukrajiny v počtu 156 osob, nebo z Rumunska (112 osobu). Viz **Příloha I**.

Příloha J zobrazuje tabulku za rok 2009. V tomto roce oproti předcházejícím dvěma letům došlo k růstu emigrovaných cizinců z České republiky. Emigrovalo 9 350 cizinců, tedy o 5 529 více než v roce 2008. Nejvíce emigrovali cizinci ze Slovenska a to v počtu 4 167 osob, z Polska v počtu 1 974 osob, z Německa v počtu 1 802 osob nebo z Rakouska v počtu 370 osob. Procentní rozdělení emigrujících cizinců do zahraničí z České republiky znázorňuje také obr. č. 6.

Shrnutí zahraniční imigrace a emigrace cizinců na území České republiky:

Podle mého názoru, je růst vyvolán uvolněním a zvýšením pohybu osob, ale i informací, kapitálu, komunikace. Všechno se vším souvisí. Lidé se přestěhovávají do České republiky díky její atraktivitě, jak podle jednotlivých regionů, tak jako jeden celek, jeden stát. Lidé se stěhují do České republiky hlavně za prací, vzhledem, že v letech 2005 – 2009 na prvním místě byla Ukrajina, pak například za studiem, to jsou

zejména lidé ze Slovenska, Ruska, Polska, Běloruska. Pokles mohl být také způsobený celosvětovou ekonomickou krizí, kdy během roku 2009 vzrostla míra nezaměstnanosti z 4,4% na 6,7% oproti roku 2008. Proto tohle zvýšení vyvolalo v České republice pokles imigrantů a naopak vzrůst emigrantů.

Do roku 2006 se zvyšoval počet imigrujících cizinců ze zahraničí do České republiky a i emigrujících cizinců z České republiky. To mohly vyvolat důvody, které uvádím výše. V roce 2007 stále rostl počet imigrujících cizinců, ale došlo k poklesu emigrujících cizinců z České republiky do zahraničí. V roce 2008 došlo v obou oblastech k poklesu, v případě emigrace k rapidnímu poklesu a to o 79,26%, počet imigrantů se snížil jen o 25,71%. V roce 2009 v případě imigrujících cizinců do České republiky došlo k poklesu, ale u emigrantů z České republiky došlo k růstu.

Tento vývoj v letech 2007 – 2009 mohla způsobit celosvětová ekonomická krize, která vypukla ve Spojených státech v roce 2007. Hospodářství v Evropské unii je propojené a navzájem závislé, vzhledem k celosvětové ekonomické krizi došlo tedy v celé Evropě k útlumu výroby, nastala recese. Došlo tedy ke snižování vzniku nových pracovních míst, také se začala zvyšovat míra nezaměstnanosti, lidé tedy neměli kam cestovat za prací. To vyvolalo jak pokles imigrace cizinců i pokles emigrace cizinců. V roce 2009 došlo stále k poklesu imigrantů, ale k růstu emigrantů, hlavně cizinci ze Slovenska, Německa, Polska či Rakouska. Tento nárůst emigrantů z těchto zemí mohl být způsoben útlumem výroby a následným uzavřením výrobních závodů na území České republiky a následným návratem zaměstnanců těchto do svých domovských států.

4.4.5 Pohyb osob podle evropského statistického úřadu

Následující tabulky jsou zpracovány podle evropského statistického úřadu. Vybrala jsem jen určité státy z Evropské unie a samozřejmě jako na prvním místě Českou republiku. U některých ukazatelů také uvádím data za celou Evropskou unii (za všech 27 členských států). Pomlčky znamenají, že k určitému státu a určitému roku nejsou data k dispozici.

Státy jsem se snažila vybrat, aby byl vidět nějaký rozdíl oproti České republice. Uvedla jsem státy více vyspělé (například Velkou Británii, Francii, Německo) a méně vyspělé (například Portugalsko, Řecko, Bulharsko). Také jsem uvedla státy s rozdílnou rozlohou a počtem obyvatelstva. Pro lepší znázornění jsem tato data zpracovala do tabulky viz

Příloha K.

4.4.6 Cizinci mezi obyvateli států

Tab. č. 13: Cizinci mezi obyvateli států (% z celkového obyvatelstva)

Země	2011	2010	2009	2008	2007	2006
ČR	1,3	1,3	1,4	1,3	1,1	0,9
Belgie	-	6,6	6,4	6,2	6,0	5,9
Německo	3,2	3,1	3,1	3,1	3,0	2,7
Řecko	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	-
Francie	2,1	2,0	2,0	2,0	2,0	-
Itálie	2,2	2,1	1,9	1,6	1,0	0,9
Irsko	6,5	6,9	8,2	8,9	7,2	5,9
Polsko	0	0	0	0,1	0,1	0,1
Portugalsko	1,0	0,9	0,8	1,1	0,9	-
Slovensko	0,8	0,7	0,6	0,5	0,4	0,3
Velká Británie	3,3	3,1	2,9	2,6	2,4	-
EU (27 zemí)	-	2,5	2,4	2,3	2,1	-

Zdroj: Vlastní zpracování podle Evropského statistického úřadu 2012.

Ukazatel porovnává procentní vyjádření osob jiného státního občanství v daném státu v průběhu let 2006 - 2011. V této tabulce č. 13 jsou uvedeni státní příslušníci ze zemí Evropské unie (s výjimkou přihlášených zemích). Data jsou uváděna v procentech z celkového obyvatelstva daného státu. Z uvedené tabulky č. 13 je patrné, že vývoj má většinou růstovou tendenci.

Nejvíce cizinců je v Irsku, dále pak ve Velké Británii, Německu a Itálii. Naopak málo cizinců je na Slovensku, v Portugalsku. Důležité je také vzít v úvahu počet obyvatelstva daného státu. V roce 2011 je v České republice 1,3% cizích státních příslušníků, Česká republika má 10 288 744 obyvatel a z toho vyplývá, že v daném roce má Česká republika 133 753 cizích státních příslušníků. Oproti tomu například Irsko, které má nejvíce cizích státních příslušníků a to 6,5 % má 4 109 086 obyvatel, takže počet cizinců je 267 090. Česká republika a Irsko jsou rozlohově téměř stejné, ale Irsko má skoro dvakrát víc cizinců než Česká republika. Dále v porovnání Česká republika a Německo, tyto dva státy spolu sousedí, ale Německo oproti České republice je skoro pětikrát větší a má osmkrát více obyvatel. V Německu sídlí 2 636 831 cizinců to činí 3,2% z celkového obyvatelstva.

Více cizinců imigruje spíše do zemí s lepšími životními podmínkami a které jsou více rozvinuté. Například do Francie imigrují hlavně Alžíráné a Maročané, do Německa Turci, v České republice cizinci z Ukrajiny a Vietnamu a do Irska migrují cizinci

z východní Evropy například Poláci, Britové. Počet cizinců mírně narůstá. Ze zemí Evropské unie migrují do těchto zmíněných hlavně cizinci ze Španělska, Portugalska, Itálie, Řecka, Polska, či Slovenska nebo České republiky.

V porovnání počtů cizinců mezi obyvatelstvem, tak je Česká republika v roce 2007 na sedmém místě z uvedených jedenácti států v Evropské unii. V roce 2011 je taktéž na sedmém místě. Stát s nejnižším počtem cizinců mezi obyvateli je Polsko, Slovensko či Portugalsko jak v roce 2007 tak v roce 2011. Naopak Irsko, Velká Británie, Německo, Itálie či Francie jsou země s vyšším počtem cizinců mezi obyvateli. Irsko má například v roce 2011 6,5% cizinců z celkového počtu obyvatelstva.

4.4.7 Cizinci v pracovním sektoru

Tab. č. 14: Cizinci v pracovním sektoru (% z celkové pracovní síly ve státu)

Země	2010	2009	2008	2007	2006	2005
ČR	0,7	0,8	0,6	0,6	0,5	0,4
Belgie	6,8	6,5	6,3	6,2	6,1	5,8
Německo	3,7	3,8	3,7	3,7	3,6	3,6
Řecko	1,7	1,8	1,4	1,3	1,3	1,3
Francie	2,3	2,2	2,2	2,3	2,2	2,0
Itálie	3,2	2,7	2,1	1,5	1,4	1,1
Irsko	10,0	11,3	12,4	11,3	10,0	-
Polsko	0	0	0,1	0,1	0	0
Portugalsko	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,6
Slovensko	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Velká Británie	4,1	3,8	3,7	3,5	2,8	2,4
EU (27 zemí)	2,9	2,8	2,7	2,5	2,3	2,0

Zdroj: Vlastní zpracování podle Evropského statistického úřadu 2012.

Tabulka č. 14 znázorňuje procentní vyjádření osob s jiným státním občanstvím v celkové pracovní síle daného státu. Pracovní síla se skládá ze všech osob žijících v daném státu ve věku od 15 do 64 let, které jsou zaměstnané nebo nezaměstnané, ale jsou vyloučeny osoby neaktivní. V tabulce č. 14 jsou uvedeny státní příslušníci ze zemí Evropské unie (s výjimkou přihlášených zemí). Vývoj je zobrazen v letech od roku 2005 do roku 2010.

Za těchto pět let je ve většině zemí nárůst a v Irsku mírný pokles. Růst je vyvolán tím, že lidé cestují za prací do jiných států s lepšími pracovními podmínkami, s nižší mírou nezaměstnanosti, pro získání lepších jazykových dovedností. Je patrné, že největší

procento cizinců z pracovní síly státu je v Irsku, Belgii, Velké Británii a Německu. Tyto státy jsou atraktivní pro osoby s jinou státní příslušností. Oproti tomu do České republiky, Portugalska a na Slovensko migruje jen málo občanů jiné státní příslušnosti ze států Evropské unie. Tyto státy jsou považovány za méně vyspělé z ostatních vybraných států a tudíž neatraktivní pro ostatní státy Evropské unie.

S volným pohybem se také zvyšuje zájem a možnost lidí poznávat ostatní země. Lidé mohou lépe cestovat v zahraničí díky lepším technologickým a telekomunikačním prostředkům. Z toho důvodu se také zvyšuje i turistika a letecká a autobusová přeprava.

Nejvyšší procento cizinců v pracovním sektoru v roce 2005 má Belgie pak Německo a Velká Británie, oproti tomu se Česká republika nachází až na osmém místě z jedenácti uvedených států Evropské unie. V roce 2010 Česká republika zastupuje také osmé místo v porovnání s ostatními státy. Pořadí se během let změnilo jen minimálně.

4.4.8 Mezinárodní letecká přeprava cestujících

Tab. č. 15: Mezinárodní letecká přeprava cestujících (cestující na 1 000 obyvatel)

Země	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000
ČR	1267	1247	1162	1083	957	745	630	-	-
Belgie	2056	1960	1817	1705	1680	1458	1315	-	2108
Bulharsko	822	778	-	-	-	-	-	-	-
Německo	1714	1694	1593	1504	1387	1211	1140	1182	1200
Řecko	2483	2515	2394	2259	2174	2108	-	-	2256
Francie	1497	1459	1363	1295	1221	1125	1117	1080	1083
Itálie	1289	1312	1184	1082	985	862	749	684	-
Irsko	6628	6713	6356	5746	5007	-	4507	4344	4243
Polsko	466	421	335	163	136	-	-	-	-
Portugalsko	2101	2016	1799	1644	1525	1430	1399	1299	1315
Slovensko	445	381	373	270	194	110	86	75	-
Velká Británie	3089	3045	3058	2952	2790	2583	2468	2411	2429

Zdroj: Vlastní zpracování podle Evropského statistického úřadu 2012.

Tabulka č. 15 znázorňuje celkový počet mezinárodně letecky přepravených cestujících, jak do zemí v Evropské unii tak do zemí mimo Evropskou unii. Jsou to jak přílety, tak odlety cestujících v mezinárodních letech na 1 000 obyvatel daného státu.

Nejvíce letecky přepravených osob v roce 2008 bylo v Irsku, Velké Británii a Řecku, nejméně na Slovensku a v Bulharsku. Je to dáno počtem obyvatelstva a rozlohou dané země, dále také dostupností k letecké dopravě. Ve větších státech je několik letišť, ale

u rozlohově menších států a méně vyspělých je mezinárodní letiště například jen v hlavním městě.

Vývoj od roku 2000 do roku 2008 se v každé zemi projevil růstem, je čím dál víc využívaná letecká doprava. Důvodem tohoto růstu je zvyšující se volný pohyb, lepší informace a lidé za relativně nízkou cenu se mohou bezpečně a mnohem rychleji dostat na velké vzdálenosti.

V České republice bylo v roce 2008 přepraveno 1 267 cestujících na 1 000 obyvatel to je zhruba 13 035 838 přepravených cestujících mezinárodní leteckou přepravou za rok. V Irsku bylo podle tabulky nejvíce přepravených cestujících za rok 2008 a to 6 628 cestujících na 1 000 obyvatel a to je 27 235 022 cestujících. Belgie má zhruba stejný počet obyvatelstva ale je rozlohově mnohem menší a za rok 2008 měla 2 056 cestujících přepravených na 1 000 obyvatel to je 22 012 135 cestujících. Tohle vše je závislé na velikosti státu, počtu obyvatel a hlavně na geografickém rozmístění států. Česká republika je ve středu Evropy, proto cestující mohou využít i jiné druhy přepravy, jako například autobusy, vlaky, vlastní automobily. Irsko je na rozdíl od České republiky ostrovní stát na západním kraji Evropy, proto je tu mnohem více využívaná letecká doprava. Belgie je sice rozlohově mnohem menší, ale disponuje zhruba stejným počtem obyvatelstva a je také ve vnitrozemí Evropy, ale přesto má vyšší počet cestujících v mezinárodní letecké přepravě než Česká republika. Důvodem toho je lepší situace tohoto státu a umístění důležitých politických a historických/památkových míst v tomto státě.

Dále je zajímavé zjištění, že v případě západních zemí v Evropě je vývoj relativně stabilní, mírně rostoucí a u zemí střední, jižní a jihovýchodní Evropy má tento vývoj rostoucí tendenci. Všeobecně se zvyšuje letecká přeprava a pro státy méně rozvinuté jako jsou ve střední Evropě a jihovýchodní se letecká přeprava stává dostupnější. Stále více lidí i z těchto států mohou tímto typem přepravy cestovat.

Při bližším porovnání tabulka č. 15 zobrazí, že Česká republika v roce 2002 zastupovala v mezinárodní letecké přepravě osmé místo z uvedených dvanácti států. V roce 2008 se umístila na devátém místě.

5 Závěr

Hlavním cílem této práce bylo porovnání vývoje indikátorů globalizace v České republice a Evropské unii. Ze základních oblastí byly stanoveny určité ukazatele, které následně byly porovnány z různých hledisek. Jak v průběhu let, tak s ostatními státy. Vybranými státy byly Česká republika, Belgie, Bulharsko, Německo, Řecko, Francie, Itálie, Irsko, Polsko, Portugalsko, Slovensko a Velká Británie. Tyto státy byly zvoleny hlavně proto, že některé spadají do skupiny více vyspělých států a některé do skupiny méně vyspělých států. Jsou zástupci původních členských států i nově přistoupivších, geograficky rozmístěné po celé Evropě.

Z uvedených tabulek a grafů je patrné, že všechny ukazatele navzájem na sebe působí a ovlivňují se. To platí zejména v zemích, které jsou ve společenství Evropské unie, kde jsou na sebe více hospodářsky závislé. Mají na sebe navzájem větší vliv nežli na státy mimo Evropskou unii.

V druhé části se jednalo o porovnání ukazatelů, kde je jasně uveden převážný růst v pozitivních ukazatelích a pokles v negativních ukazatelích. V posledních letech jsou tyto ukazatele velmi ovlivněny celosvětovou ekonomickou krizí. Sice vznikla na území Spojených států, ale zasáhla i Evropskou unii, díky propojenosti a otevřenosti trhu, ke kterému napomáhá globalizace.

Co se týče srovnání jednotlivých ukazatelů, Česká republika je mírně pod průměrem, ale záleží u jakých ukazatelů. Vývoj HDP na osobu spočíval v tom, že do roku 2009 se hodnota zvyšovala, ale od tohoto roku výše HDP klesla a Česká republika z uvedených třinácti zemí skončila na desátém místě, jak v roce 2010, tak i v roce 2005. Pokles HDP na osobu je vyvolán snížením výroby, snížením přímých zahraničních investic, které se skutečně snížily v roce 2009. Česká republika v roce 2003, tak v roce 2009, zůstává na osmém místě v porovnání přímých zahraničních investic u všech uvedených států. Tento jev je způsoben jak zvyšující se mírou inflace, tak zvyšující se mírou zdanění. Taktéž i u tohoto ukazatele dochází ke stejnému vývoji jako u ostatních.

Do roku 2009 hodnota míry inflace klesá, ale od tohoto roku roste. Česká republika se umístila v mezinárodním porovnání na pátém místě v roce 2004, jako jedna ze zemí s vyšší mírou inflace. V roce 2010 sice míra inflace nepatrně vzrostla, přesto se Česká republika posunula až na deváté místo ve velikosti míry inflace.

Míra zdanění se zvyšuje v posledních letech, stále více se platí nepřímé daně než přímé. Sazba daně DPH se změnila ve všech státech a to nejvýrazněji v Řecku za poslední léta. V České republice se také v uvedeném období zvýšila sazba daně. V porovnání s ostatními státy je spíše jednou zemí s nižší výší DPH. U zdanění příjmů je také zemí s nižším zdaněním oproti uvedeným státům.

Vzhledem ke snižující se výrobě, snižujícím se přímým zahraničním investicím, roste míra nezaměstnanosti. U tohoto ukazatele, jako již u předcházejících, i zde dochází do roku 2008 k poklesu míry nezaměstnanosti, ale od tohoto roku míra nezaměstnanosti stoupá. Nejvyšší nezaměstnanost mají státy jako je Slovensko, Bulharsko, Portugalsko, Řecko či Polsko. Česká republika se nachází v roce 2004 na osmém místě a v roce 2010 se její pozice posouvá až na jedenáctou. Zvyšuje se počet zemí s vyšším počtem nezaměstnaných než je v České republice. Z příloh je také patrné, že v tomto období, kdy dochází k růstu nezaměstnanosti, klesají počty migrantů do těchto zemí.

Vývoz a dovoz high-tech produktů do roku 2007 ve většině států rostl. Česká republika se nachází při vývozu těchto produktů na čtvrtém místě a při dovozu na třetím místě v roce 2009. V posledních letech převládá kladný čistý export high-tech produktů v České republice. V čistém exportu high-tech produktů státy prošly výraznou změnou co se pořadí týče. V roce 2005 nejvyšší čistý export mělo Irsko, Velká Británie a Německo. Itálie, Polsko a Portugalsko měly nejvyšší záporný čistý export. Oproti tomu v roce 2009 nejvyšší čistý export měla Francie, Irsko a Velká Británie. Nejvyšší záporný čistý export high-tech produktů mělo Portugalsko, Řecko a Itálie v roce 2009.

Vývoz a dovoz zboží z a do EU je doprovázen stejným vývojem jako při pohybu osob a to tak, že do roku 2007 dochází k růstu vývozu a od tohoto roku nastává pokles. Pokles vývozu a dovozu má vliv na ekonomiku státu a na výši HDP na osobu. Důležité je, že Česká republika se státy z EU obchoduje až ve výši 80% a pouze ve výši 20% obchoduje s ostatními státy mimo EU. V porovnání s Velkou Británií je to vysoká úroveň. Velká Británie obchoduje s EU ve výši 53% a se zbytkem světa v 47% z celkového zahraničního obchodu se zbožím.

V případě pohybu osob v posledních letech taktéž dochází k obdobnému vývoji. Všechno spolu souvisí a jak již bylo zmíněno, na pohyb osob působí několik impulsů a pomocí nich se lidé rozhodnou, kam cestovat za prací nebo za studiem, pokud ve státě zůstanou trvale nebo dlouhodobě. Většinou je patrné, že cizinci z méně vyspělých států

se rozhodnou migrovat do zemí více vyspělých a s vyšší průměrnou měsíční mzdou. Do České republiky od roku 2007 migrují cizinci zejména z Ukrajiny, Slovenska, Vietnamu, Ruska či Polska. Od roku 2009 se počet migrantů snížil. Imigrantů v roce 2009 bylo z Ukrajiny 21%, ze Slovenska 15%, ze Spojených států 11%, z Ruska 5% a z Vietnamu 3%. Emigrujících cizinců z České republiky je ve výši 45% ze Slovenska, z 21% z Polska, cizinci z Německa opustili Českou republiku ve výši 19% za rok 2009. Nejvyšší počet cizinců na území státu je v Irsku, Belgii, Velké Británii a Německu. Česká republika je v roce 2010 až na osmém místě v porovnání s uvedenými jedenácti státy. Nejvyšší procento cizinců v pracovním sektoru má Irsko, dále pak Belgie, Velká Británie a Německo. Je to hlavně proto, že tyto státy mají nejvyšší procento cizinců mezi obyvateli na území státu. Nejnižší procento cizinců v pracovním sektoru má Slovensko, Portugalsko a Česká republika v roce 2010.

Do této problematiky zasáhla v letech 2007 – 2010 celosvětová ekonomická krize, kdy důsledky této krize přetrvávají v zemích do dnes. Tato krize vyvolala změny ve všech státech, díky jejich propojenosti a otevřenosti trhu. V těchto letech se důsledkem této krize snížil vývoz a dovoz zboží a služeb, snížila se výroba, snížily se přímé zahraniční investice, zvýšily se ceny a snížila se spotřeba, to vyvolalo snížení HDP na osobu. Tato skutečnost dále vyvolala zvýšení míry inflace, zvýšení daní, zvýšení míry nezaměstnanosti, to vše vedlo ke zvyšování zahraničního dluhu a také se snižuje mezinárodní pohyb osob.

Z toho je patrné, že větší otevřenost států má jak pozitivní, tak ale i negativní vlivy. Mezi pozitivní patří zejména zvyšování přímých zahraničních investic do jiných států s výhodnějšími podmínkami, ty vyvolají zvyšování pracovních příležitostí ve vybraném státu, vyšší a snazší pohyb osob. K tomu také napomáhá zvyšující se vývoz a dovoz high-tech produktů. Zlepšuje se komunikace, stále více se informace stávají dostupnými. Dalším pozitivem je také růst trhu, kde firmy mohou obchodovat. Vzhledem k tomu nadnárodní společnosti mohou své produkty poskytovat na mnohem větším trhu a pro mnohem více spotřebitelů. Mezi negativní patří, jak lze pozorovat, vysoká propojenost a závislost států a to například v případě krize, kdy tato skutečnost měla a má velmi negativní vliv na jednotlivé státy. Tedy není to pouze problém jednoho státu, ale vzhledem ke globalizaci se tento problém promítne i do ostatních, propojených států. Dalším negativem pro celou společnost je ztráta rozmanitosti

jednotlivých zemí. Projížděje Evropou, ztěží poznáme, v jakém jsme státě. Nákupní centra a novodobá sídliště rodinných domků jsou všude stejná. V nákupních centrech nadnárodní společnosti nabízejí stejné zboží, kultura a chování lidí se stále více přizpůsobuje společnému vzoru.

6 Seznam tabulek

Tab. č. 1: HDP na obyvatele (aktuální americký dolar), individuální index jednoduchý	25
Tab. č. 2: Daně z příjmu, zisku a kapitálových výnosů (% z celkových příjmů)	27
Tab. č. 3: Míra inflace (%) - mezinárodní srovnání	28
Tab. č. 4: Přímé zahraniční investice (% z HDP) - mezinárodní srovnání	31
Tab. č. 5: : Míra nezaměstnanosti (%) - mezinárodní srovnání	32
Tab. č. 6: Průměrná měsíční mzda rozvinuté x rozvojové státy (běžný americký dolar).....	33
Tab. č. 7: Vývoz high-tech produktu, Dovoz high-tech produktu	35
Tab. č. 8: : Čistý export vědeckotechnických poznatků	37
Tab. č. 9: Vývoz zboží do EU (% z HDP), Dovoz zboží z EU (% z HDP).....	39
Tab. č. 10: Vývoz služeb do EU (% z HDP), Dovoz služeb z EU (% z HDP).....	40
Tab. č. 11: Zahraniční obchod se zbožím v rámci EU (% z celkového zahraničního obchodu se zbožím)	41
Tab. č. 12: Cizinci se zaevidovaným povoleným pobytem na území ČR k 31. 1. 2011	42
Tab. č. 13: Cizinci mezi obyvateli státu (% z celkového obyvatelstva).....	53
Tab. č. 14: Cizinci v pracovním sektoru (% z celkové pracovní síly ve státu).....	54
Tab. č. 15: Mezinárodní letecká přeprava cestujících (cestujících na 1 000 obyvatel)	55

7 Seznam obrázků

Obr. č. 1: Vývoj počtů cizinců v jednotlivých letech u 5 nejvíce zastoupených zemí....	44
Obr. č. 2: Počet nelegálně migrujících cizinců na území ČR od roku 1993 - 2010.....	47
Obr. č. 3: Porušování pobytového režimu	48
Obr. č. 4: Nelegální migrace cizinců přes státní hranice ČR	48
Obr. č. 5: Imigrace cizinců ze zahraničí do ČR za rok 2009	49
Obr. č. 6: Emigrace cizinců do zahraničí z ČR za rok 2009.....	49

8 Seznam použitých zkratk

ČR – Česká republika

DPH – daň z přidané hodnoty

EU – Evropská unie

HDP – hrubý domácí produkt

PZI – přímé zahraniční investice

9 Seznam použité literatury

1. CIHELKOVÁ, E., *Světová ekonomika*. Praha: Grada Publishing, spol. s r. o., 2002. ISBN 80-247-0193-6.
2. JENČÍK, V., *Globalizace světového hospodářství*. Praha: C.H. Beck, 2002. ISBN 80-7179-787-1.
3. KUNEŠOVÁ, H., CIHELKOVÁ, E., *Světová ekonomika nové jevy a perspektivy*. Praha: C.H. Beck, 2006. ISBN 80-7179-455-4.
4. MACEK, J., a kol., *Ekonomická a sociální statistika*. Plzeň: Západočeská univerzita, 2008. ISBN 978-80-7043-642-4.
5. MEZŘICKÝ, V., *Globalizace*. Praha: Portál, s. r. o., 2003. ISBN 80-7178-748-5.
6. TULEJA, P., NEZVAL, P., MAJEROVÁ, I., *Světová ekonomika*. Brno: Computer Press, a. s., 2007. ISBN 978-80-251-1498-8.

Internetové zdroje

1. DLOUHÝ, J., DLOUHÁ, J., MEZŘICKÝ, V., *Globalizace a globální problémy*. [online] Univerzita Karlova v Praze, 2006, ISBN: 80-87076-014-X [cit. 2012-01-28] Dostupné z: <www.czp.cuni.cz/knihovna/globalizace.pdf>.
2. *Cizinci mezi obyvateli státu*. [online] Evropský statistický úřad. [cit. 2012-04-13] Dostupné z: <<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tgipe110&plugin=1>>.
3. *Cizinci se zaevidovaným povoleným pobytem na území ČR*. [online] Policie České republiky – Služba cizinecké policie. [cit. 2012-04-17] Dostupné z: <<http://www.policie.cz/clanek/statistiky-885151.aspx>>.
4. *Cizinci v pracovním sektoru*. [online] Evropský statistický úřad. [cit. 2012-04-13] Dostupné z: <<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tgipe120&plugin=1>>.
5. *Členské státy Evropské unie*. [online] EU2009.cz. [cit. 2012-04-17] Dostupné z: <<http://www.eu2009.cz/cz/about-the-eu/clenske-staty-eu-523/index.html>> [cit. 2012-04-17].
6. *Daně z příjmu, zisku a kapitálových zisků*. [online] The world bank. [cit. 2012-04-14] Dostupné z: <<http://data.worldbank.org/indicator/GC.TAX.YPKG.CN>>.
7. *Globalizace*. [online] Dostupné z: <<http://www.czechkid.cz/si1050.html>>, [cit. 2012-01-30].

8. *Globalizace: Příležitost či hrozba?*. [online] finance.cz. [cit. 2012-01-30] Dostupné z: <<http://www.finance.cz/zpravy/finance/107534-globalizace-prilezitost-ci-hrozba-pro-ekonomiku-/>>
9. *HDP na obyvatele*. [online] UNECE statistical database. [cit. 2012-04-28] Dostupné z: <<http://data.un.org/Data.aspx?d=SNAAMA&f=grID%3a101%3bcurrID%3aUSD%3bpcFlag%3a1>>.
10. *Mezinárodní letecká přeprava cestujících*. [online] Evropský statistický úřad. [cit. 2012-04-13] Dostupné z: <<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tgipe150&plugin=1>>.
11. *Míra inflace*. [online] Český statistický úřad. [cit. 2012-04-14] Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/kapitola/1607-11-r_2011-91>.
12. *Míra nezaměstnanosti*. [online] Český statistický úřad. [cit. 2012-04-21] Dostupné z: <<http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/kapitola/0001-11-2010-2800>>.
13. *Nelegální migrace*. [online] Český statistický úřad. [cit. 2012-04-20] Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/datove_udaje/ciz_nelegalni_migrace#cr>.
14. *Průměrná hrubá měsíční mzda*. [online] UNECE statistical database. [cit. 2012-04-28] Dostupné z: <http://w3.unece.org/pxweb/dialog/varval.asp?ma=60_MECCWagesY_r&path=../database/STAT/20-ME/3-MELF/&lang=1&ti=Gross+Average+Monthly+Wages+by+Country+and+Year>.
15. *Přímé zahraniční investice*. [online] Český statistický úřad. [cit. 2012-04-14] Dostupné z: <<http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/kapitola/0001-11-2010-2800>>.
16. *Výroční zpráva za rok 2010*. [online] Obchodní rejstřík a Sběrka listin. [cit. 2012-05-01] Dostupné z: <<https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl.pdf?subjektId=isor%3a252309&slCis=400253807&klic=Y6Kh1CQc9VhR1109eSmQjw%3d%3d>>.
17. *Vývoz a dovoz high-tech produktu*. [online] Evropský statistický úřad. [cit. 2012-04-13] Dostupné z: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/statistics/search_database>.
18. *Vývoz a dovoz zboží a služeb*. [online] Evropský statistický úřad. [cit. 2012-04-13] Dostupné z: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/statistics/search_database>.
19. *Zahraniční migrace*. [online] Český statistický úřad. [cit. 2012-04-17] Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/datove_udaje/ciz_migrace#cr>.
20. *Zahraniční obchod se zbožím*. [online] Evropský statistický úřad. [cit. 2012-04-13] Dostupné z: <<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tgigs350&plugin=1>>.
21. *Základní informace o evropské unii*. [online] Evropská unie. [cit. 2012-01-30] Dostupné z: <http://europa.eu/about-eu/basic-information/index_cs.htm>.

10 Seznam příloh

Příloha A: Vývoz hith-tech zboží celkem (mil. Kč, 1993 – 2010)

Příloha B: Dovoz hith-tech zboží celkem (mil. Kč, 1993 – 2010)

Příloha C: Cizinci se zaevidovaným povoleným pobytem na území ČR 2007-2010

Příloha D: Cizinci v ČR s trvalým pobytem, dlouhodobými pobyty nad 90 dnů; 1985-2009

Příloha E: Vývoj počtu cizinců s povolením k pobytu v ČR – 1999-2010

Příloha F: Zahraniční migrace cizinců podle státního občanství, top 25 – rok 2005

Příloha G: Zahraniční migrace cizinců podle státního občanství, top 25 – rok 2006

Příloha H: Zahraniční migrace cizinců podle státního občanství, top 25 – rok 2007

Příloha I: Zahraniční migrace cizinců podle státního občanství, top 25 – rok 2008

Příloha J: Zahraniční migrace cizinců podle státního občanství, top 25 – rok 2009

Příloha K: Rozloha a počet obyvatelstva vybraných států z EU

Abstrakt:

ŠAFROVÁ, J. *Vývoj indikátorů globalizace v České republice a Evropské unii*.
Bakalářská práce. Plzeň: Fakulta ekonomická ZČU v Plzni, 64 s., 2012

Klíčová slova: globalizace, mezinárodní pohyb, Evropská unie, Česká republika.

Předložená bakalářská práce je zaměřena na porovnání vývoje vybraných indikátorů globalizace v České republice a Evropské unii. Jak se jednotlivé ukazatele změnily, jak jsou na sobě závislé. Práce obsahuje stručné teoretické vymezení této problematiky, definování pojmu globalizace, oblasti globalizace, hlavní projevy globalizace, důsledky, rizika a kontrolu globalizace. Poté vymezuje jednotlivé indikátory globalizace. V druhé části prakticky porovnává jednotlivé ukazatele během let ve vybraných státech.

Abstract:

ŠAFROVÁ, J. *Development of Indicators of Globalization in the Czech Republic and European Union*. Bachelor thesis. Plzeň: Faculty of Economics ZČU v Plzni, 64 s., 2012

Key words: globalization, international movement, European Union, Czech Republic.

The presented bachelor thesis focuses on comparison of the development of selected indicators of globalization in the Czech Republic and European Union. We discuss the evolution of these indicators and their dependencies on each other. Additionally, the thesis comprises a theoretical definition of these issues and defines the concept of globalization, its scope, main manifestations, but also its consequences, risks and control. It consequently defines the individual indicators of globalization. In the second part, it empirically examines the evolution of the indicators for selected countries over the years.

Příloha A

Vývoz high-tech zboží celkem (mil. Kč, 1993-2010) Zdroj: ČSÚ, Datažre statistiky zahraničního obchodu																		
	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
celkem	23020	26822	35048	39055	45767	53763	60130	88261	115129	154811	169587	206866	219612	276317	378381	388725	363595	417271
<i>podíl na celkovém vývozu zboží z ČR</i>	5,5%	5,8%	6,2%	6,5%	6,5%	6,4%	6,6%	7,9%	9,1%	12,3%	12,4%	12,0%	11,8%	12,9%	15,3%	15,7%	16,5%	16,6%
podle skupin																		
Elektronika a telekomunikace	4103	5193	6922	10661	9634	10749	11741	20652	35119	40221	45757	55458	59516	64873	117332	137322	125185	139075
Elektrotechnika	2582	1721	5153	5428	7654	10062	13649	21538	12935	9174	7189	11816	10363	10507	12156	11587	10149	13761
Farmacie	986	1222	1477	2481	2836	2679	2837	3167	2929	2679	3089	4470	4796	5912	4951	5130	6365	7245
Chemie	2215	2206	2157	2538	4641	3188	3557	3825	2821	3014	2988	3215	3779	3415	3525	3216	3553	3981
Letecká technika	3571	5653	4611	2153	1897	2533	3308	2462	3538	3727	4702	4351	6630	8650	15366	11932	14638	9026
Neelektrické stroje	2689	3353	4764	5976	8275	9014	9365	10033	10888	9441	8847	10267	10838	11954	14764	15124	11370	12580
Vědecké přístroje	2890	2563	3327	3101	3539	4403	4753	5919	8107	8400	10169	14302	14337	15347	17714	17867	17586	19285
Výpočetní technika	2525	3265	4244	4678	5216	8670	8078	16902	36237	75730	84636	100749	106841	153069	189538	183602	161124	208096
Ostatní high-tech	1460	1645	2393	2039	2075	2466	2842	3764	2535	2425	2209	2238	2511	2591	3034	2945	3624	4221
podle zemí																		
EU27	17422	18447	25254	25928	32458	41401	43917	63881	92366	121878	137768	168324	172018	221015	305641	319373	283422	333609
Německo	5957	6314	9358	9083	11040	16097	17405	22502	24417	29710	34662	59314	48283	59803	81749	95198	92536	125748
Nizozemsko	637	706	846	921	989	2521	2584	2750	8717	22899	27387	31367	24630	28578	43068	46477	41303	41895
Spojené království	1818	2288	3336	2638	4442	5421	6840	13618	17462	20514	23579	13002	13919	21264	33184	34699	30479	33704
Francie	995	1450	2009	3115	4277	4415	5009	6972	8040	9173	11154	11191	17486	21438	23729	24545	21839	24018
Slovensko	4727	4420	4459	4986	5850	5280	4350	5188	5669	5070	6145	9658	12162	13131	16889	16668	15950	16919
Itálie	468	542	797	1025	1229	1591	1570	2383	3064	7659	11557	11468	9903	11368	16497	17575	14300	15393
Polsko	341	563	1299	703	905	1036	1097	1507	1332	1389	1195	3423	5562	6530	11470	13006	10470	12284
Rakousko	660	968	1090	939	848	1156	1144	1253	1643	1963	4423	6492	5382	8970	12117	11994	10440	12357
Švédsko	88	108	181	116	208	511	840	1203	1156	1798	1203	1116	3954	5757	9928	10908	10305	11229
Spánělsko	221	171	197	213	490	635	484	515	983	2605	2678	5883	8386	11469	14535	14106	9326	9743
Belgie	878	121	218	225	351	445	532	1568	10569	3910	2329	2490	4037	5894	9804	10035	7576	7963
Maďarsko	146	199	249	395	701	362	403	616	901	7374	3296	4429	5690	10555	13566	6753	3764	4784

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Dánsko	63	56	134	134	60	75	161	183	474	682	812	859	1920	2739	4028	3720	3662	4519
Portugalsko	10	13	23	26	35	39	34	52	105	210	239	391	1207	1431	1809	1874	1967	2008
Rumunsko	7	29	45	41	93	79	97	110	132	178	258	683	1384	2279	3065	2771	1919	2075
<i>ostatní země EU</i>	<i>405</i>	<i>500</i>	<i>1013</i>	<i>1370</i>	<i>941</i>	<i>1739</i>	<i>1366</i>	<i>3461</i>	<i>7700</i>	<i>6744</i>	<i>6854</i>	<i>6557</i>	<i>8113</i>	<i>9809</i>	<i>10205</i>	<i>9046</i>	<i>7586</i>	<i>8968</i>
Rusko	677	1066	840	571	2349	1360	1825	1896	1587	1852	2202	3263	5261	5866	7398	9159	8664	15373
Svýcarsko	279	327	381	403	396	394	518	658	2310	3922	4300	3296	3847	5227	7423	8776	8548	11205
Spojené státy	653	1240	2491	2874	3710	3507	4554	6018	7313	9373	9779	9973	12088	11499	10996	10094	8390	9736
Turecko	135	141	343	305	267	177	116	350	209	376	375	888	1278	1601	2649	2421	5799	3327
Argentina	41	29	25	43	45	44	29	39	23	15	15	29	100	198	112	50	4388	155
Čína	145	215	323	199	174	163	283	242	354	1492	1338	841	1465	2116	3792	2762	3344	4675
Hongkong	22	86	247	133	136	558	1014	1074	1123	1533	1966	2690	2411	2379	2517	2109	3204	3396
Spojená arabská emiráty	43	4	44	5	30	37	17	95	149	1938	504	1140	1641	1489	1837	2663	2606	3676
Jihoafrická Republika	36	25	207	3097	92	143	60	37	66	413	205	484	1724	2344	3381	1838	1882	2366
Ízrael	29	202	45	35	42	44	83	70	87	381	183	536	2152	3810	4192	2654	1698	2551
<i>ostatní země světa</i>	<i>3538</i>	<i>5042</i>	<i>4849</i>	<i>5460</i>	<i>6068</i>	<i>5936</i>	<i>7713</i>	<i>13901</i>	<i>9540</i>	<i>11638</i>	<i>10952</i>	<i>13402</i>	<i>15625</i>	<i>18775</i>	<i>28442</i>	<i>26828</i>	<i>21650</i>	<i>27201</i>

Příloha B

Dovoz high-tech zboží celkem (mil. Kč, 1993=2010) Zdroj: ČSÚ, Databáze statistiky zahraničního obchodu

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
celkem	53965	61667	81808	84784	97913	103997	123540	175309	208005	210729	226779	261232	257317	307763	387536	388218	369175	489623
<i>podíl na celkovém dovozu zboží do ČR</i>	<i>12,7%</i>	<i>12,4%</i>	<i>12,3%</i>	<i>11,2%</i>	<i>11,4%</i>	<i>11,4%</i>	<i>12,7%</i>	<i>14,1%</i>	<i>15,0%</i>	<i>15,9%</i>	<i>15,7%</i>	<i>14,9%</i>	<i>14,1%</i>	<i>14,6%</i>	<i>16,2%</i>	<i>16,1%</i>	<i>18,4%</i>	<i>20,5%</i>
podle skupin																		
Elektronika a telekomunikace	12660	15180	22435	30003	33901	34007	42198	69221	79585	83187	91980	101854	94049	102296	136118	142466	137923	182980
Elektrotechnika	1926	1402	2629	1200	1856	3603	4655	8386	7829	4655	3114	8726	6104	6163	7710	7756	6678	9797
Farmacie	3645	5759	6795	7537	8644	8993	9719	10927	11585	12176	13964	14582	14960	15939	16301	15896	19045	19617
Chemie	2792	3883	4705	5124	6646	6264	6766	8204	9230	8997	9796	12559	12880	12741	12232	13223	10085	12299
Letecká technika	1647	3599	4044	2706	5600	5888	6187	9424	9065	6742	10888	5975	16379	7597	16249	10748	8473	12892
Naelektrické stroje	4294	2320	5987	4200	6026	6801	11995	13229	13564	8698	10209	12025	10765	11436	12407	12860	8180	9958
Vědecké přístroje	9765	10241	11937	12178	12387	12682	13145	16147	18355	19004	20951	24066	23253	25517	27803	33460	32494	34593

Výpočetní technika	16855	18892	22393	21405	22225	25348	28265	39210	58415	66711	64855	80393	77778	125379	157237	150253	143488	204598
Ostatní high-tech	381	392	883	432	628	411	610	560	375	560	1222	1053	1147	694	1480	1556	2909	3089
podle zemi																		
EU27	36094	40598	53232	56571	62709	62159	73378	107299	115274	85252	83468	104237	131552	158822	186921	164335	149104	176423
Německo	15353	14826	19007	20400	21850	23170	27373	34996	41358	33289	36221	43322	43586	52996	61299	64833	60855	72385
Nizozemsko	2169	2097	2645	2796	4269	3029	2980	3794	4423	4472	4409	12078	33608	41352	42410	24156	27802	35474
Spojené království	3368	4651	6856	6823	7178	7679	9616	17002	20715	10511	7353	9345	8439	10712	9955	9525	8502	10870
Francie	2358	3668	5751	5754	5437	5796	8023	13997	11747	7130	8301	7695	6734	13766	18227	9175	7477	6207
Itálie	615	1065	1733	2029	2053	2159	4138	5093	4709	4830	3948	4945	5291	5640	7441	7518	6685	7971
Maďarsko	206	149	222	227	378	522	740	1192	1208	2171	3111	4133	3108	6020	13691	15528	5794	5511
Rakousko	4750	5153	5421	5710	5268	4830	3768	4174	3974	2858	3225	4769	3294	4342	4834	5379	5778	5300
Itálie	1115	1580	2125	2474	2608	2684	3798	6241	8997	7229	5166	4664	3879	4392	5657	4464	4313	5262
Polsko	228	301	274	814	651	254	314	395	390	454	1033	1295	2418	3424	4133	5301	4204	5005
Belgie	1179	570	821	1053	1380	1218	1409	3245	5731	2976	1801	1965	1735	2597	3701	2994	3275	4045
Slovensko	2683	3111	3774	2957	2909	2353	2031	1913	2417	1640	1773	2087	1879	1992	2845	4105	3231	3177
Švédsko	479	587	525	695	1494	1745	2008	5121	2452	1506	1250	1921	12116	2936	3108	2190	2392	2559
Dánsko	622	408	680	1233	1517	1179	1168	1373	1674	1767	2052	1682	1563	2095	2465	2112	1848	1866
Finsko	505	1236	1287	2180	3601	3262	3627	3508	2508	1737	1250	1015	874	1614	2096	1952	1591	1634
Španělsko	286	407	487	585	799	921	903	1669	1977	1513	1269	1413	1834	2287	1720	2237	1555	4376
<i>ostatní země EU</i>	<i>178</i>	<i>790</i>	<i>1624</i>	<i>841</i>	<i>1315</i>	<i>1359</i>	<i>1463</i>	<i>3586</i>	<i>994</i>	<i>1169</i>	<i>1308</i>	<i>1909</i>	<i>1194</i>	<i>2658</i>	<i>3339</i>	<i>2866</i>	<i>3802</i>	<i>4780</i>
Čína	101	234	508	730	1561	2354	3212	5198	15295	32855	41468	45326	41454	57013	86940	98012	101022	167404
Japonsko	1924	2730	3426	3725	4530	5342	5989	7172	8448	10111	11999	22782	14961	16393	26216	34770	30058	26541
Spojensn státy	5954	8381	12064	11395	14166	15538	17720	26595	26962	18513	18345	25921	17259	17807	21538	16433	15812	22952
Singapur	525	807	968	836	1043	1209	1469	2363	4102	6055	5919	4397	2789	3864	7690	13355	12856	18354
Malajsie	92	193	380	678	834	2001	2184	3811	9383	12445	15546	10398	7249	9667	13034	11377	11148	13257
Tchaj-wan	2541	2666	3016	2692	2402	3949	4030	5177	7069	11104	11219	10394	10977	12315	14878	11199	10894	15212
Thajsko	74	58	87	99	92	271	404	654	1494	1696	3049	2979	1954	3172	6075	10172	9738	11414
Korea	412	475	708	845	1850	1792	2198	1386	2939	6439	5881	7890	6803	6519	4476	5365	8381	14012
Švýcarsko	2253	2298	2778	2860	2978	2592	2356	3269	3571	3317	3660	4646	5075	5076	4847	5257	4713	3695
Rusko	1440	332	1496	764	2148	2422	5629	4396	3058	2235	3553	2265	4920	3603	1903	3390	2782	5066
<i>ostatní země světa</i>	<i>2555</i>	<i>2894</i>	<i>3144</i>	<i>3588</i>	<i>3601</i>	<i>4166</i>	<i>4970</i>	<i>7989</i>	<i>10410</i>	<i>20708</i>	<i>22673</i>	<i>19997</i>	<i>13324</i>	<i>13515</i>	<i>13020</i>	<i>14552</i>	<i>12768</i>	<i>15294</i>

Příloha C

Cizinci se zaevidovaným povoleným pobytem na území ČR k 31. 1. 2010

Státní příslušnost	Druh pobytu		Celkový součet
	trvalý	dlouhodobý	
Polsko	10 992	8 011	19 003
Rusko	13 051	17 550	30 601
Vietnam	35 866	25 319	61 185
Slovensko	26 966	45 899	72 865
Ukrajina	44 045	87 521	131 566
Belgie	172	282	454
Bulharsko	3 083	3 359	6 442
Německo	4 423	9 103	13 526
Řecko	658	203	861
Francie	750	1 517	2 267
Itálie	1 212	1 327	2 539
Irsko	126	416	542
Portugalsko	26	108	144
Velká Británie	1 248	3 077	4 325
Rumunsko	2 228	1 884	4 112
Bělorusko	2 516	1 915	4 431
Celkem + ostatní státy	182 038	250 318	432 356

Cizinci se zaevidovaným povoleným pobytem na území ČR k 31. 1. 2009

Státní příslušnost	Druh pobytu		Celkový součet
	trvalý	dlouhodobý	
Polsko	11 132	10 634	21 766
Rusko	12 220	15 168	27 388
Vietnam	34 941	25 822	60 763
Slovensko	25 464	50 942	76 406
Ukrajina	41 143	91 912	133 055
Belgie	167	318	485
Bulharsko	3 076	2 904	5 980
Německo	4 434	12 681	17 115
Řecko	671	188	859
Francie	729	1 736	2 465
Itálie	1 197	1 436	2 633
Irsko	119	435	554
Portugalsko	34	109	143
Velká Británie	1 217	3 328	4 545
Rumunsko	2 156	1 501	3 657
Bělorusko	2 185	1 876	4 061
Celkem + ostatní státy	173 807	267 898	441 705

Zdroj: Vlastní zpracování podle statistiky policie ČR – služba cizinecké policie, leden 2010, leden 2009.

Cizinci se zaevidovaným povoleným pobytem na území ČR k 31. 1. 2008

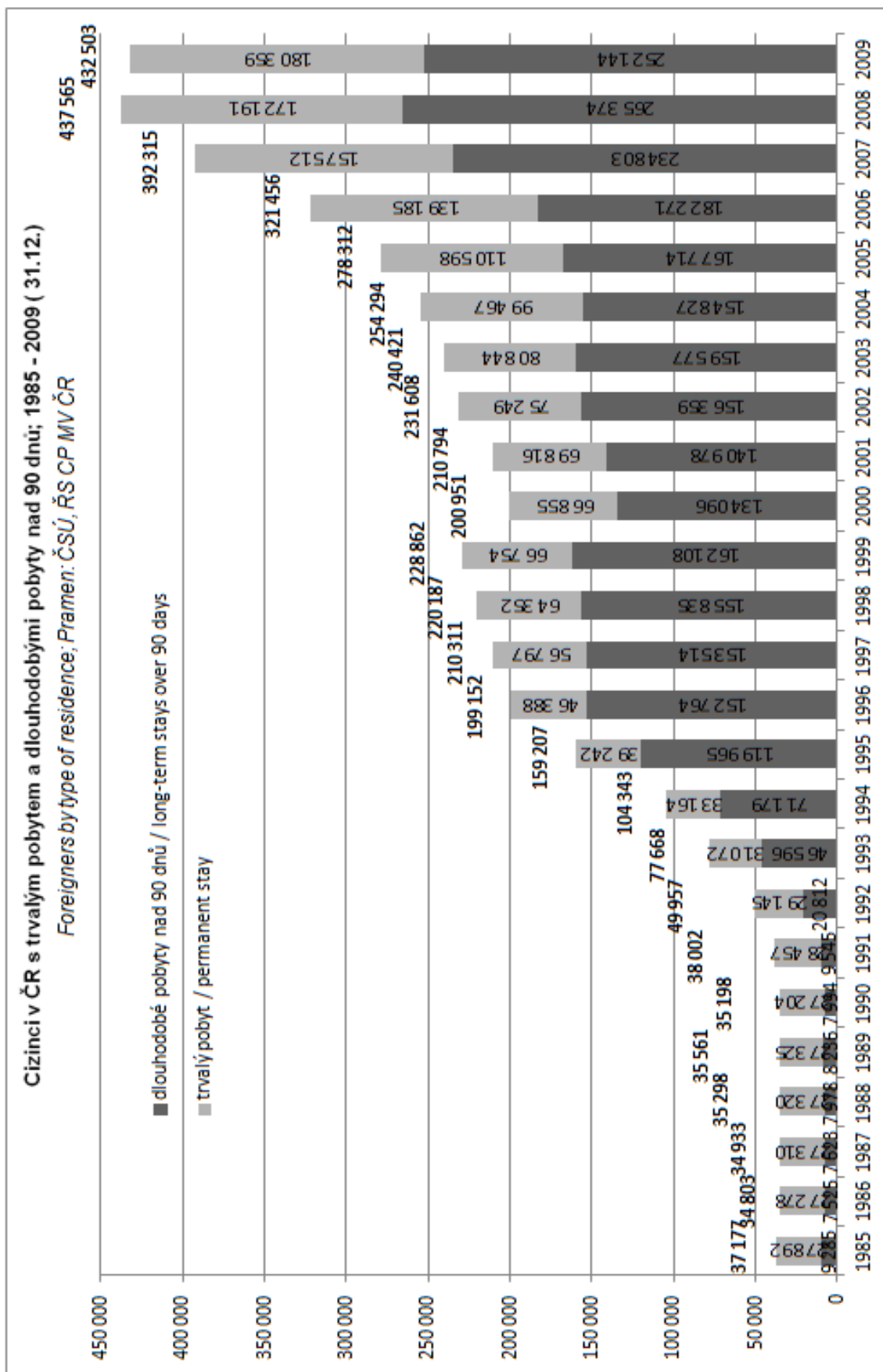
Státní příslušnost	Druh pobytu		Celkový součet
	Trvalý	dlouhodobý	
Polsko	11 273	9 426	20 699
Rusko	11 067	12 507	23 574
Vietnam	32 975	19 547	52 522
Slovensko	24 606	44 117	68 723
Ukrajina	33 466	93 146	126 612
Belgie	164	263	427
Bulharsko	3 032	2 021	5 053
Německo	4 432	11 703	16 135
Řecko	691	129	820
Francie	712	1 463	2 175
Itálie	1 192	1 186	2 378
Irsko	116	323	439
Portugalsko	33	76	109
Velká Británie	1 205	2 640	3 845
Rumunsko	2 131	1 058	3 189
Bělorusko	1 972	1 831	3 803
Celkem + ostatní státy	159 828	237 015	396 843

Cizinci se zaevidovaným povoleným pobytem na území ČR k 31. 1. 2007

Státní příslušnost	Druh pobytu		Celkový součet
	Trvalý	dlouhodobý	
Polsko	11 318	7 674	18 992
Rusko	9 139	9 921	19 060
Vietnam	30 791	10 777	41 568
Slovensko	22 612	36 549	59 161
Ukrajina	26 049	78 685	104 734
Belgie	153	209	362
Bulharsko	2 822	1 783	4 605
Německo	4 229	6 380	10 609
Řecko	719	89	808
Francie	658	1 227	1 885
Itálie	1 131	903	2 034
Irsko	104	221	325
Portugalsko	29	46	75
Velká Británie	1 094	1 838	2 932
Rumunsko	2 045	751	2 796
Bělorusko	1 576	1 694	3 270
Celkem + ostatní státy	141 082	186 588	327 670

Zdroj: Vlastní zpracování podle statistiky policie ČR – služba cizinecké policie, leden 2008, leden 2007.

Příloha D

Příloha E

Vývoj počtu cizinců s povolením k pobytu v ČR - 1999-2010 (stav k 31. 12.)

Foreigners in the CR holding residence permits; 1999-2010 (31 December)

Pramen: Ředitelství služby cizinecké policie MV ČR; CSU

Source: Directorate of Alien Police, Ministry of the Interior of the CR; CZSO

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Obyvatelstvo ČR	10 278 098	10 268 546	10 206 436	10 203 269	10 211 455	10 220 577	10 251 079	10 287 189	10 381 130	10 467 542	10 506 813	10 532 770
Cizinci zahrnutí do obyvatele ČR celkem*	66 754	66 891	163 805	179 154	195 394	193 480	258 360	296 236	347 649	407 564	425 758	417 887
Trvalé pobyty	66 754	66 891	69 816	75 239	80 844	99 467	110 598	139 185	157 512	172 191	180 359	188 952
Azyly	1 269	1 250	1 275	1 334	1 513	1 623	1 799	1 887	2 030	1 933	2 097	2 132
Přechodný EU/ Dlouhodobý pobyt	162 108	-	-	-	-	92 390	145 963	155 164	188 107	233 440	243 302	226 803
% z obyvatele	0,65	0,65	1,60	1,76	1,91	1,90	2,52	2,88	3,35	3,89	4,05	3,97
Index roční	1,04	1,00	2,45	1,09	1,09	0,99	1,34	1,15	1,16	1,16	1,04	0,98
Obyvatelstvo ČR a zbyvajících cizinců	10 441 475	10 401 856	10 254 700	10 257 047	10 257 995	10 283 014	10 272 830	10 314 296	10 427 826	10 499 476	10 515 655	10 541 306
Cizinci celkem	230 131	202 201	212 069	232 932	241 934	255 917	280 111	323 343	394 345	439 498	434 600	426 423
Víza nad 90 dní	-	134 060	140 978	156 359	159 577	62 437	21 751	27 107	46 696	31 934	8 842	8 536
Trvalý pobyt (podíl v %)	29,0	33,1	32,9	32,3	33,4	38,9	39,5	43,0	39,9	39,2	41,5	44,3
Platný azyl (podíl v %)	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,4	0,5	0,5
Povolení k pobytu (kromě trvalého; podíl v %)	70,4	-	-	-	-	36,1	52,1	48,0	47,7	53,1	56,0	53,2
Pobyt na víza nad 90 dní (podíl v %)	-	66,3	66,5	67,1	66,0	24,4	7,8	8,4	11,8	7,3	2,0	2,0

* Cizince zahrnuté do obyvatele ČR představovali do roku 2003 cizinci s délkou pobytu v ČR nad 1 rok; od roku 2004 se mezi tyto cizince řadí cizinci s povolením k pobytu, tj. s pobytovým trvalým, přechodným a dlouhodobým pobytem a cizinci, jímž byl v ČR udělen azyl

Příloha F

Zahraniční a vnitřní stěhování cizinců podle státního občanství, top 25 - rok 2005

External and internal migration by citizenship, top 25 - 2005

Pramen: Český statistický úřad

Source: Czech Statistical Office

Státní občanství	Přistěhovalí <i>Immigrants</i>	Vystěhovalí <i>Emigrants</i>	Migrační saldo <i>Net migration</i>	Obrat migrace <i>Gross migration</i>	Vnitřní stěhování <i>Internal migration</i>	Country of citizenship
Celkem	58 576	21 796	36 780	80 372	17 933	Total
Ukrajina	23 875	11 392	12 483	35 267	9 843	Ukraine
Slovensko	10 107	1 946	8 161	12 053	1 094	Slovakia
Vietnam	4 906	1 417	3 489	6 323	2 912	Viet Nam
Rusko	3 300	1 306	1 994	4 606	770	Russia
Moldavsko	1 672	781	891	2 453	716	Moldova
Spojené státy	1 374	746	628	2 120	67	United States
Německo	1 431	99	1 332	1 530	86	Germany
Polsko	1 259	140	1 119	1 399	234	Poland
Bulharsko	846	454	392	1 300	126	Bulgaria
Čína	833	407	426	1 240	194	China
Mongolsko	911	257	654	1 168	428	Mongolia
Bělorusko	732	306	426	1 038	227	Belarus
Japonsko	497	246	251	743	23	Japan
Rumunsko	442	178	264	620	180	Romania
Bosna a Hercegovina	381	211	170	592	68	Bosnia and Herzegovina
Kazachstán	365	180	185	545	86	Kazakhstan
Makedonie	323	158	165	481	28	Macedonia
Spojené království	425	39	386	464	37	United Kingdom
Rakousko	384	40	344	424	20	Austria
Nizozemsko	295	15	280	310	30	Netherlands
Srbsko a Černá Hora	215	78	137	293	30	Serbia and Montenegro
Turecko	199	70	129	269	20	Turkey
Indie	186	69	117	255	14	India
Chorvatsko	165	89	76	254	13	Croatia
Kanada	170	83	87	253	11	Canada
Ostatní	3 283	1 089	2 194	4 372	676	Other

Příloha G

Zahraniční a vnitřní stěhování cizinců podle státního občanství, top 25 - rok 2006

External and internal migration by country of citizenship, top 25 - 2006

Pramen: Český statistický úřad

Source: Czech Statistical Office

Státní občanství	Přistěhovalí <i>Immigrants</i>	Vystěhovalí <i>Emigrants</i>	Migrační saldo <i>Net migration</i>	Obrat migrace <i>Gross migration</i>	Vnitřní stěhování <i>Internal migration</i>	Country of citizenship
Celkem	66 125	31 388	34 737	97 513	22 973	Total
Ukrajina	30 150	17 157	12 993	47 307	12 922	Ukraine
Slovensko	6 781	629	6 152	7 410	1 382	Slovak Republic
Vietnam	6 433	2 350	4 083	8 783	3 377	Viet Nam

Ruská federace	4 675	2 461	2 214	7 136	1 008	Russian Federation
Moldávie	2 377	1 234	1 143	3 611	1 115	Moldova, Republic of
Spojené státy	1 804	1 262	542	3 066	63	United States
Mongolsko	1 549	474	1 075	2 023	622	Mongolia
Čína	1 381	604	777	1 985	173	China (including Hong Kong)
Polsko	949	96	853	1 045	243	Poland
Bulharsko	830	673	157	1 503	141	Bulgaria
Německo	797	63	734	860	119	Germany
Bělorusko	782	462	320	1 244	247	Belarus
Kazachstán	460	269	191	729	156	Kazakhstan
Japonsko	454	413	41	867	35	Japan
Rumunsko	449	276	173	725	138	Romania
Makedonie	446	266	180	712	37	the former Yugoslav Republic of Macedo
Indie	377	182	195	559	28	India
Bosna a Hercegovina	366	262	104	628	84	Bosnia and Herzegovina
Turecko	353	164	189	517	50	Turkey
Srbsko a Černá Hora	315	177	138	492	48	Yugoslavia, Federal Republic of
Uzbekistán	304	164	140	468	61	Uzbekistan
Spojené království	269	22	247	291	44	United Kingdom
Arménie	224	99	125	323	71	Armenia
Chorvatsko	221	124	97	345	31	Croatia
Korea	200	114	86	314	7	Korea, Republic of
Ostatní	3 179	1 391	1 788	4 570	771	Other

Pozn.: pořadí dle přistěhovaných cizinců v roce

Data arranged according to immigrants

Příloha H

Zahraniční a vnitřní stěhování cizinců podle státního občanství, top 25 - rok 2007

External and internal migration by citizenship, top 25 - 2007

Pramen: Český statistický úřad

Source: Czech Statistical Office

Státní občanství	Přistěhovaní <i>Immigrants</i>	Vystěhovaní <i>Emigrants</i>	Migrační saldo <i>Net migration</i>	Obrat migrace <i>Gross migration</i>	Vnitřní stěhování <i>Internal migration</i>	Citizenship
Celkem	102 511	18 424	84 087	120 935	42 756	Total
Ukrajina	39 572	8 670	30 902	48 242	23 094	Ukraine
Slovensko	13 931	802	13 129	14 733	2 543	Slovak Republic
Vietnam	12 332	1 051	11 281	13 383	6 924	Viet Nam
Ruská federace	6 695	930	5 765	7 625	1 926	Russian Federation
Moldávie	3 419	964	2 455	4 383	2 149	Moldova, Republic of
Mongolsko	3 319	440	2 879	3 759	1 724	Mongolia
Polsko	2 329	96	2 233	2 425	470	Poland
Německo	1 932	201	1 731	2 133	189	Germany
Spojené státy	1 738	871	867	2 609	128	United States
Bulharsko	1 119	549	570	1 668	257	Bulgaria
Bělorusko	1 095	241	854	1 336	390	Belarus
Kazachstán	986	139	847	1 125	223	Kazakhstan
Čína	961	276	685	1 237	338	China (including Hong Kong)
Rumunsko	909	333	576	1 242	281	Romania
Uzbekistán	754	70	684	824	147	Uzbekistan
Spojené	733	31	702	764	73	United Kingdom

království						
Srbsko	719	147	572	866	187	Serbia
Japonsko	570	311	259	881	43	Japan
Makedonie	554	142	412	696	124	the former Yugoslav Republic of Macedo
Bosna a Hercegovina	554	79	475	633	46	Bosnia and Herzegovina
Korea	527	86	441	613	54	Korea, Republic of
Arménie	479	73	406	552	79	Armenia
Francie	409	45	364	454	38	France
Indie	366	186	180	552	55	India
Turecko	361	156	205	517	42	Turkey
Ostatní	6 148	1 535	4 613	7 683	1 232	Other

Pozn.: pořadí dle přistěhovaných
cizinců v roce

Data arranged according to
immigrants

Příloha I

Zahraniční migrace cizinců podle státního občanství, top 25 - rok 2008

External migration by citizenship, top 25 - 2008

Pramen: Český statistický úřad

Source: Czech Statistical Office

Státní občanství	Přistěhovalí <i>Immigrants</i>	Vystěhovalí <i>Emigrants</i>	Migrační saldo <i>Net migration</i>	Obrat migrace <i>Gross migration</i>	Citizenship
Celkem	76 151	3 821	72 330	79 972	Total
Ukrajina	18 731	156	18 575	18 887	Ukraine
Slovensko	7 592	585	7 007	8 177	Slovak Republic
Vietnam	13 368	69	13 299	13 437	Viet Nam
Ruská federace	5 763	35	5 728	5 798	Russian Federation
Moldávie	3 319	6	3 313	3 325	Moldova, Republic of
Mongolsko	3 500	3	3 497	3 503	Mongolia
Polsko	1 223	67	1 156	1 290	Poland
Německo	4 308	2 034	2 274	6 342	Germany
Spojené státy	2 217	17	2 200	2 234	United States
Bulharsko	1 031	81	950	1 112	Bulgaria
Bělorusko	647	23	624	670	Belarus
Kazachstán	706	4	702	710	Kazakhstan
Čína	940	5	935	945	China (including Hong Kong)
Rumunsko	634	112	522	746	Romania
Uzbekistán	1 459	2	1 457	1 461	Uzbekistan
Spojené království	716	28	688	744	United Kingdom
Srbsko	297	8	289	305	Serbia
Japonsko	594	-	594	594	Japan
Makedonie	579	2	577	581	the former Yugoslav Republic of Macedo
Bosna a Hercegovina	669	4	665	673	Bosnia and Herzegovina
Korea	726	-	726	726	Korea, Republic of
Arménie	380	4	376	384	Armenia
Francie	286	20	266	306	France
Indie	310	-	310	310	India
Turecko	394	1	393	395	Turkey
Ostatní	5 762	555	5 207	6 317	Other

Pozn.: pořadí dle přistěhovaných cizinců v
roce

Data arranged according to
immigrants

Příloha J

Zahraníční migrace cizinců podle státního občanství, top 25 - rok 2009

External migration by citizenship, top 25 - 2009

Pramen: Český statistický úřad

Source: Czech Statistical Office

Státní občanství	Přistěhovalí <i>Immigrants</i>	Vystěhovalí <i>Emigrants</i>	Migrační saldo <i>Net migration</i>	Obrat migrace <i>Gross migration</i>	Citizenship
Celkem	38 199	9 350	28 849	47 549	Total
Ukrajina	8 084	33	8 051	8 117	<i>Ukraine</i>
Slovensko	5 609	4 167	1 442	9 776	<i>Slovak Republic</i>
Rusko	4 115	9	4 106	4 124	<i>Russian Federation</i>
Spojené státy	2 464	10	2 454	2 474	<i>United States</i>
Vietnam	2 306	37	2 269	2 343	<i>Viet Nam</i>
Německo	1 975	1 802	173	3 777	<i>Germany</i>
Moldavsko	1 338	-	1 338	1 338	<i>Moldova, Republic of</i>
Polsko	858	1 974	-1 116	2 832	<i>Poland</i>
Kazachstán	780	3	777	783	<i>Kazakhstan</i>
Čína	592	2	590	594	<i>China (including Hong Kong)</i>
Bulharsko	571	131	440	702	<i>Bulgaria</i>
Mongolsko	513	2	511	515	<i>Mongolia</i>
Rumunsko	460	47	413	507	<i>Romania</i>
Uzbekistán	456	1	455	457	<i>Uzbekistan</i>
Bělorusko	427	9	418	436	<i>Belarus</i>
Turecko	398	-	398	398	<i>Turkey</i>
Spojené království	387	124	263	511	<i>United Kingdom</i>
Rakousko	386	370	16	756	<i>Austria</i>
Japonsko	372	1	371	373	<i>Japan</i>
Korea	333	1	332	334	<i>Korea, Republic of</i>
Francie	306	79	227	385	<i>France</i>
Indie	295	-	295	295	<i>India</i>
Filipíny	279	-	279	279	<i>Philippines</i>
Makedonie	247	2	245	249	<i>the former Yugoslav Republic of Macedo</i>
Bosna a Hercegovina	242	2	240	244	<i>Bosnia and Herzegovina</i>
Ostatní	4 406	544	3 862	4 950	<i>Other</i>

Pozn.: pořadí dle přistěhovalých cizinců v roce

Data arranged according to immigrants

Příloha K

Rozloha a počet obyvatelstva vybraných států z EU

Stát	Rozloha (km ²)	Počet obyvatelstva
Německo	357 021	82 400 996
VB	244 820	60 776 238
Francie	547 030	64 057 790
Itálie	301 230	58 147 733
Polsko	312 685	38 518 241
Řecko	131 940	10 706 290
Portugalsko	92 391	10 642 936
Belgie	30 528	10 392 226
ČR	78 866	10 288 744
Bulharsko	110 910	7 322 858
Slovensko	49 035	5 477 502
Írsko	70 280	4 109 086

Zdroj: Vlastní zpracování podle www.eu2009.cz, 2012.